

HIRVENSALMI
-elämää ja enemmän-

Pieksämäki
Elämäsi asemapaikka

Kangasniemi
KAUNIS JA UUDISTUVA

MÄNTYHARJU.

ELOISA
Etelä-Savon
hyvinvointialue

**Etelä-Savon
maakuntaliitto**

Kumppanuusstrategia

Pertunmaa

Yhdessä elinvoimainen Etelä-Savo -
"Työskentelemme yhteisen maakunnan puolesta"

MIKKELI

10.5.2024

Savonlinna

Sulkava

Puumala

RANTASALMI

JUVA

STRATEGIATYÖN RAKENNE

Lainsäädäntö

Lainsäädäntö

määrittää
tehtävät ja
ohjaa
yhteistyötä

Yhteistyötavat
ja -rakenteet
määritetään
kumppanuusstrategiassa ja
rakennemallissa

a

Yhteinen
tilannekuva ja
tietopohjat

Tilannekuva

Elinvoima ja
saavutettavuus
(infra ja digi-
infra)

Hyvinvointi,
terveys ja
arjen
turvallisuus

Turvallisuus ja
valmius

Yhteiset
tavoitteet ja
seuranta

**Missio, visio ja
arvopohja**

Realistiset,
konkreettiset,
mitattavat
tavoitteet

Tavoitteiden
dokumentointi
ja seuranta

Määritelty
työnjako ja
vastuut

Tahojen roolit.
Työnjako ja
vastuut

Yhteistyönosa-
alueet ja
työnjako (hva,
kunnat ja
maakuntaliitto)

Sovitut
yhteistyön
toimintamallit

Yhteistyö
edellyttää
kaikkien
osallistumista
ja sovittuja
pelisääntöjä

Yhteistyön
foorumit ja
areenat

Edellyttää
strategisen,
taktisen ja
operatiivisen
tason
säännöllisiä
**kohtaamisia ja
työlle aikaa**

Strategian hyväksyminen

6/24-->

Strategian valmistelu 11/23-3/24

Strategian toimeenpano 6/24-

HIRVENSALMI

-elämää ja enemmän-

MÄNTYHARJU.

Etelä-Savon
maakuntaliitto

STRATEGIAN TAUSTA-AINEISTO

SISÄLTÄÄ ETELÄ-SAVON YHTEISTYÖNÄ KERÄTTYÄ TAUSTAMATERIAALIA
KUMPPANUUSSTRATEGIATYÖN TUEKSI.

KUMPPANUUSSTRATEGIA ON ENNAKKOHAASTATTELUJEN, KERÄTYN TAUSTAMATERIAALIN
SEKÄ TYÖPAJOJEN JA TAUSTATYÖN AVULLA LAADITTU YHTEISTYÖTÄ OHJAAVA
ASIAKIRJA.

STRATEGIAA VOIDAAN YHTEISESTI PÄIVITTÄÄ KETTERÄSTI ALUEEN ASUKKAIDEN
TARPEISIIN VASTATEN.

Pertunmaa

MIKKELI

Savonlinna

Sulkava

Puumala

RANTASALMI

YHTEISTYÖTÄ OHJAAVA LAINSÄÄDÄNTÖ

HIRVENSALMI
-elämää ja enemmän-

Etelä-Savon
maakuntaliitto

Kangasniemi
KAUNIS JA UUDISTUVA

JUVA

MÄNTYHARJU.

MIKKELI

Pertunmaa

RANTASALMI

Pieksämäki
Elämäsi asemapaikka

Puumala

Sulkava

Savonlinna

KESKEISET YHTEISTYÖTÄ OHJAAVAT LAIT

Laki hyvinvointialueista 611/2021

§ 8 (tehtäväsiirrot hyvinvointialueen ja kuntien välillä)

§ 14 (neuvotteluelvoite valtuustokausittain)

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021)

§ 6 hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kunnassa

§ 7 hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen hyvinvointialueella

§ 10 asiakkaiden palvelujen yhteensovittaminen

§ 32 Sosiaali- ja terveydenhuollon koulutus-, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta hyvinvointialueella

§ 50 varautuminen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin

Laki alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta (756/2021)

§2 Alueiden kehittäminen ja kehittämisen tavoitteet

§6 vastuu alueiden kehittämisestä

Kuntalaki 410/2015

Valmiuslaki 1552/2011

§ 12 varautumisvelvollisuus

Pelastuslaki 379/2011

§ 42 Yhteistyö onnettomuuksien ehkäisemisessä,

§ 46 ja 47 Yhteistyö pelastustoiminnassa ja suunnitelmien laadinnassa,

§ 65 Yhteistoiminta väestönsuojeluun varautumisessa.

Laki kotoutumisen edistämisestä 681/2023

Laki ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä annetun lain muuttamisesta 549/2022

ETELÄ-SAVON ALUEKEHITYKSEN TILANNE JA KEHITYSKUVA

HIRVENSALMI
-elämää ja enemmän-

Etelä-Savon
maakuntaliitto

Kangasniemi
KAUNIS JA UUDISTUVA

JUVA

MÄNTYHARJU.

MIKKELI

Pertunmaa

RANTASALMI

Etelä-Savon
hyvinvointialue

Pieksämäki
Elämäsi asemapaikka

Puumala

Sulkava

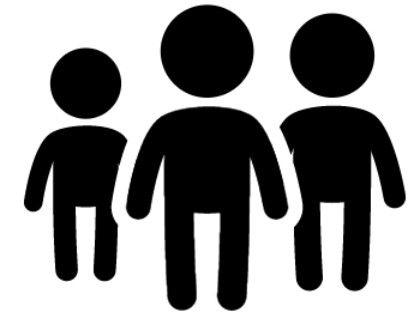
Savonlinna

Aluetalous, elinkeinot ja TKI

- Alueen elinkeinorakenne on monipuolinen ja pk-valtainen. Alkutuotannon osuus korostuu.
- T&K-menojen suhde BKT:en on Etelä-Savossa 0,9% (koko maa 2,8%).
- Etelä-Savossa on ensimmäisenä maakuntana Suomessa laadittu TKI-tiekartta, jossa nimenomaan yritysten kehittämistoimet on nostettu keskiöön. Lisäksi maakunnassa on pitkäjänteisesti rahoitettu TKI-kehittämisalustoja ja klusterityötä, jotka tarjoavat myös pk-yrityksille mahdollisuuksia osallistua laajoihin, kansainvälisiin kehittämiskokonaisuuksiin.
- Etelä-Savon yritysten liikevaihto on viimeisen kahden vuoden aikana jäänyt hieman jälkeen koko maan yritysten suhdannekehityksestä, joskin taantumassa tilanne on tasaantunut. Huomionarvoista on, että Savonlinnan seutukunnassa kehitys on ollut koko maan suhdannetta parempaa. Toimialoista parasta kehitystä maakunnassa on ollut teollisuudessa, heikointa kaupan ja palveluiden aloilla.
- Maakuntaan on kehittynyt useita strategiaan kärkeen liittyviä kehittämis- ja innovaatioalustoja, joissa korkeakoulut ovat merkittävässä roolissa. Kehittämisalustat edistävät merkittävästi koulutus- ja tutkimusorganisaatioiden, yritysten ja julkisen sektorin yhteistyötä ja luovat fyysisen infran kautta ekosysteemejä ja uusia edellytyksiä alueen kehittymiselle strategisilla vahvuusaloilla.

Väestö ja muuttoliike

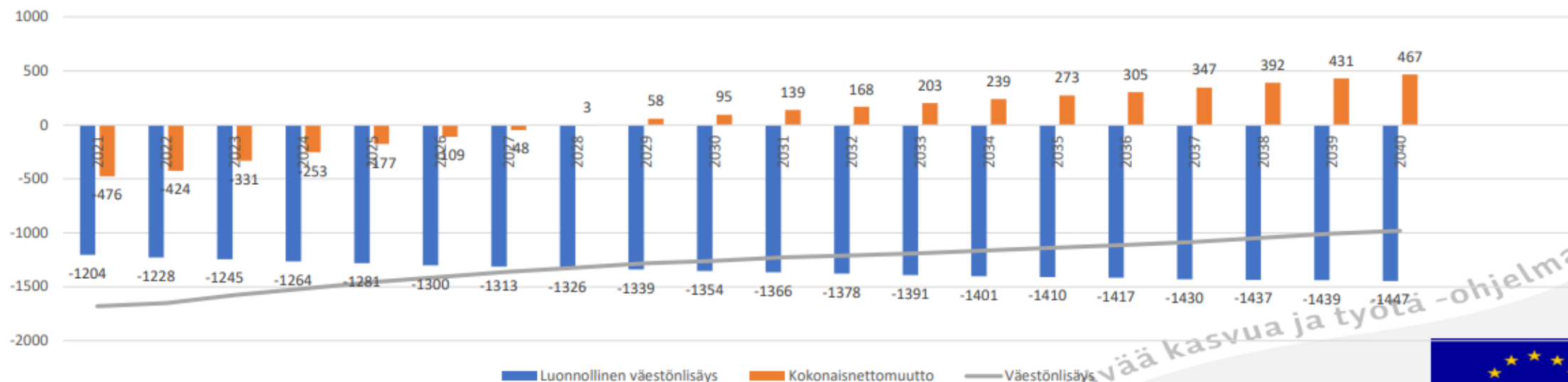

- Etelä-Savon tilastoitu väkiluku 1.1.2024 oli 129 896 henkeä.
- Ilahduttavaa on se, että koko 2000-luvun negatiiviseksi jäänyt kokonaisnettomuutto kääntyi plussan puolelle vuonna 2021 ja positiivinen kehitys on jatkunut tähän saakka.
- Vuonna 2023 maakunnan väestökehitys oli muuttoliikkeen ansiosta koko 2000-luvun paras. Muuttovoittoa saadaan erityisesti maahanmuuttajista.
- Etelä-Savo on kausittain hyvin voimakkaasti kasvava maakunta.
- Nordregion arvion mukaan Etelä-Savossa sijaitsee kaikkien vapaa-ajanasuntojen ollessa täydessä käytössä jopa yli 100 000 henkilöä vakituisen asutuksen lisäksi.
- Etätyön yleistyminen on pidentänyt vapaa-ajanasumisen kautta sekä lisännyt monipaikkaista asumista.
- Monipaikkainen työnteko ja kausiväestö tuovat alueelle elinvoimaa, mutta edellyttävät myös toimivia palveluja (esimerkiksi tietoliikenne ja logistiikka).
- Väestökehityksen kokonaiskuva on kuitenkin tulevaisuudessa voimakkaasti heikkenevä.
- Etelä-Savo on Suomen ikääntynein maakunta ja nuorten ikäluokat ovat pienet.
- Väestöllinen huoltosuhde maakunnassa on jo nykyisellään erittäin korkea ja heikkenee väestöennusteen mukaan edelleen.
- Väestökehityksen suunnalla on vääjäämättä vaikutusta niin julkisten kuin yksityistenkin palvelujen kysyntään.

Etelä-Savon väestöennusteen indikaattoreita 2021-2040

ETELÄ-SAVO	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040
Elävänä syntyneet (ennuste 2021)	815	787	764	740	721	701	684	670	658	644	636	630	623	619	617	614	609	606	602	598
Kuolleet (ennuste 2021)	2019	2015	2009	2004	2002	2001	1997	1996	1997	1998	2002	2008	2014	2020	2027	2031	2039	2043	2041	2045
Luonnollinen väestönlisäys (ennuste 2021)	-1204	-1228	-1245	-1264	-1281	-1300	-1313	-1326	-1339	-1354	-1366	-1378	-1391	-1401	-1410	-1417	-1430	-1437	-1439	-1447
Kuntaan muuttaneet (ennuste 2021)	5587	5470	5420	5384	5352	5325	5300	5280	5269	5252	5236	5207	5181	5148	5107	5051	4997	4943	4893	4855
Kunnasta muuttaneet (ennuste 2021)	6063	5894	5751	5637	5529	5434	5348	5277	5211	5157	5097	5039	4978	4909	4834	4746	4650	4551	4462	4388
Kokonaisnettomuutto (ennuste 2021)	-476	-424	-331	-253	-177	-109	-48	3	58	95	139	168	203	239	273	305	347	392	431	467
Väestönlisäys (ennuste 2021)	-1680	-1652	-1576	-1517	-1458	-1409	-1361	-1323	-1281	-1259	-1227	-1210	-1188	-1162	-1137	-1112	-1083	-1045	-1008	-980
Väestö 31.12. (ennuste 2021)	131025	129368	127790	126273	124814	123403	122048	120728	119446	118190	116961	115760	114566	113405	112271	111157	110078	109038	108025	107041

Väestöennuste 2021 - 2040: ETELÄ-SAVO

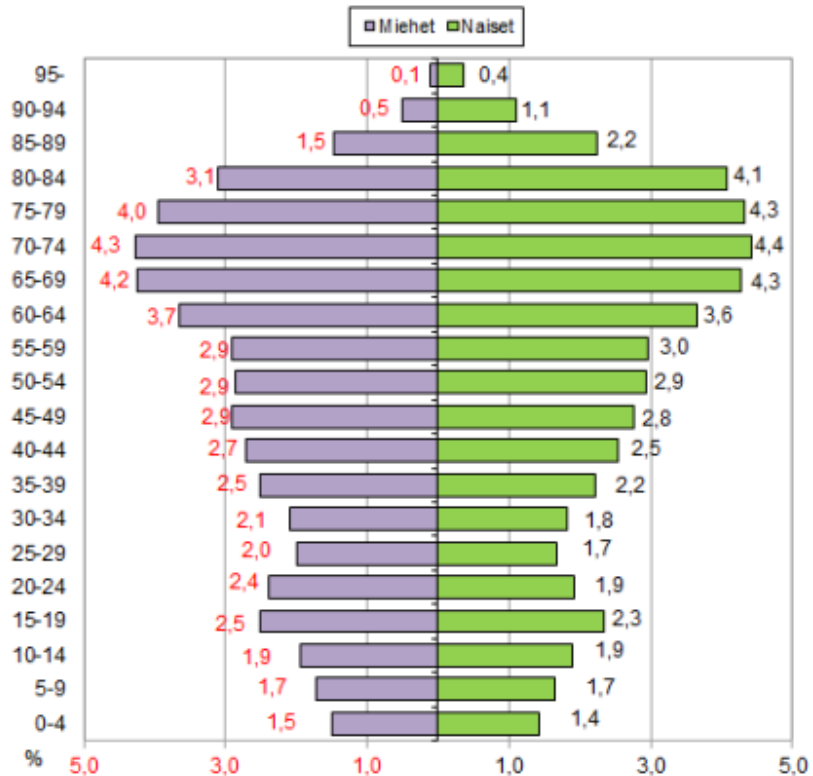
Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014-2020

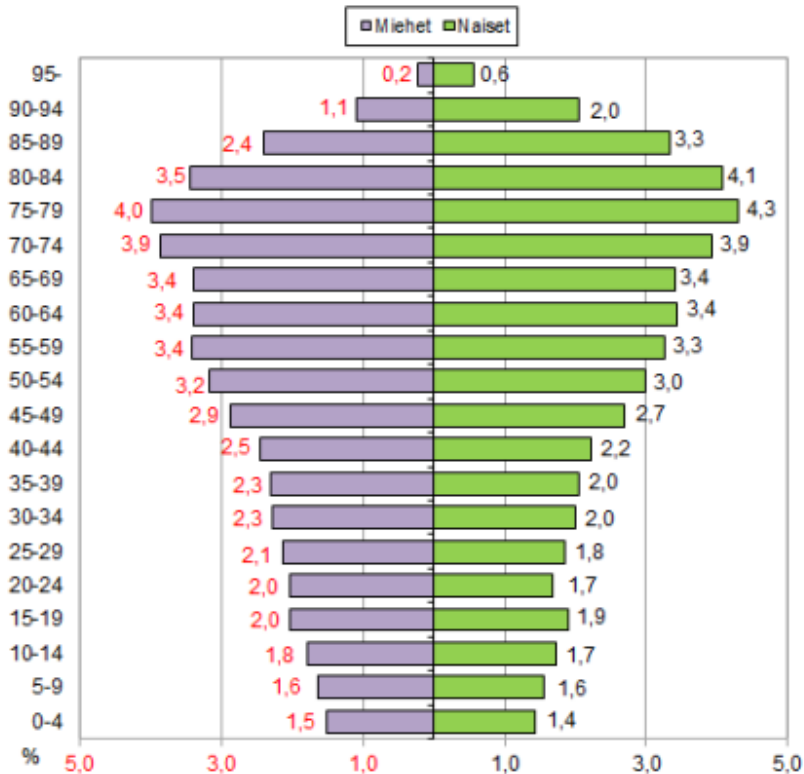

Etelä-Savon ikäpyramidit

Väestön ikä- ja sukupuolirakenne Etelä-Savossa
%osuudet, ennuste 2030

Väestön ikä- ja sukupuolirakenne Etelä-Savossa
%osuudet, ennuste 2040

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014-2020

Metsäsektori Etelä-Savossa

Metsätalous ja metsäteollisuus tuottaa Etelä-Savon arvonlisäyksestä 14,8 prosenttia (koko maassa 4,5 prosenttia).

Maakunnan työvoimasta 7,5 prosenttia metsäalan palveluksessa (2,7).

Etelä-Savossa tuotetaan 6,2 prosenttia koko Suomen metsäsektorin arvonlisäyksestä.

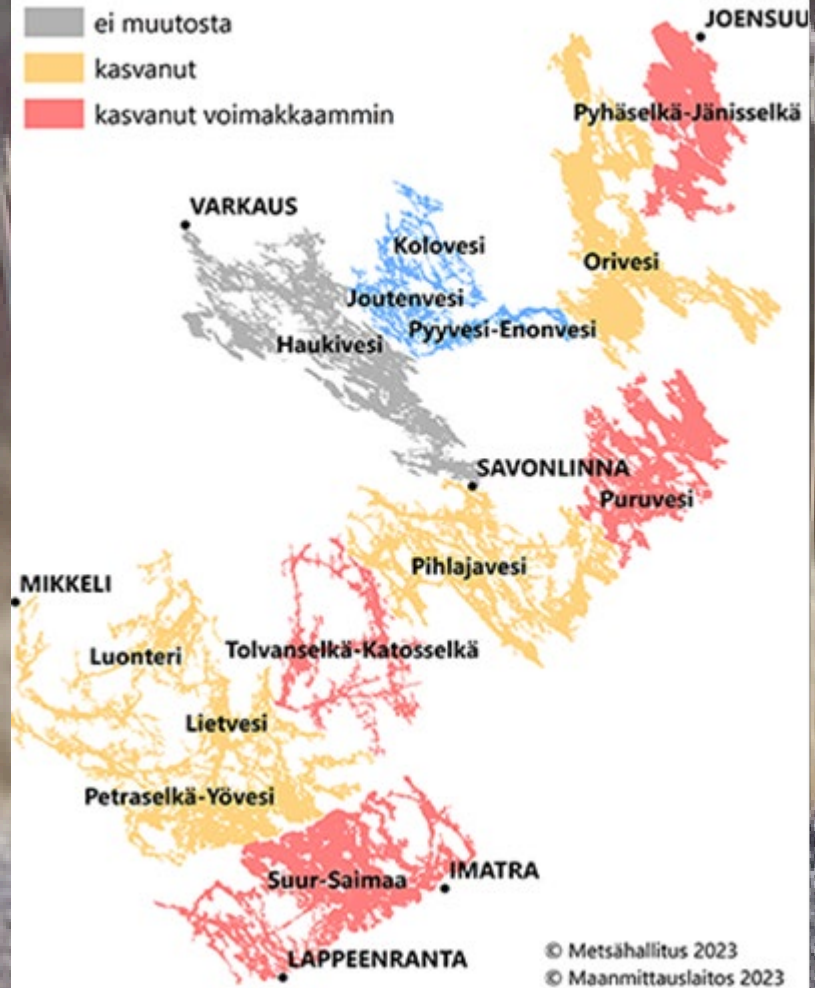
Metsä kattaa Etelä-Savossa 86 prosenttia maa-alasta.

Metsää on 1,09 miljoonaa hehtaaria.

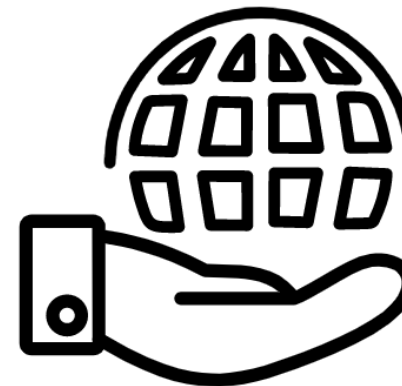
Lähde: Etelä-Savon maakuntaliitto.

Norppakanta 2019-2023

- pienentynyt
- ei muutosta
- kasvanut
- kasvanut voimakkaammin

Ympäristö ja kestävä kehitys

- Etelä-Savon kasvihuonekaasupäästöt v. 2021 olivat Suomen ympäristökeskuksen arvion mukaan noin 930 ktCO₂ekv eli noin 2,9 % koko Suomen päästöistä. Eniten päästöjä syntyy energiantuotannosta, liikenteestä ja maataloudesta. Kokonaispäästöt ovat laskeneet 31 % vuosina 2005-2021 ja päästöt/asukas 20 %.
- Kokonaispinta-alasta neljännes on vettä, joissakin kunnissa lähes 40 %. Vesimuodostumista erinomaisessa tai hyvässä tilassa on 97 % järvipinta-alasta ja 82 % jokipituudesta.
- Etelä-Savon uusiutuvan energian käyttöaste oli v. 2022 57 %.
- Primäärienergian kulutus laski edelleen hiukan ollen 7918 GWh.
- Energiaomavaraisuusaste Etelä-Savossa on 48 %.
- Vihreän siirtymän energiahankkeita (aurinko- ja tuulivoimapuistoja) on parin viime vuoden aikana suunnitteilla/käynnistynyt useita mm. Pieksämäellä, Puumalassa, Hirvensalmella, Juvalla, Sulkavalla ja Pertunmaalla. Aurinkoenergiashankkeita on maakunnassa tiedossa noin 2500 hehtaarin alueelle. Pieksämäellä on rakenteilla Etelä-Savon ensimmäinen tuulivoimapuisto, 27 tuulivoimalaa ja suunnitteilla toinen 25 voimalaa käsittävä tuulivoimalapuisto. Mikkeliin suunnitellaan uusiutuvaa metaania ja vihreää vetyä tuottavaa Power-to-Gas-tuotantolaitosta.

Mikkeliläisravintola nostettiin yllättäen "maailman parhaiden" listalle: "Olemme sanattomia"

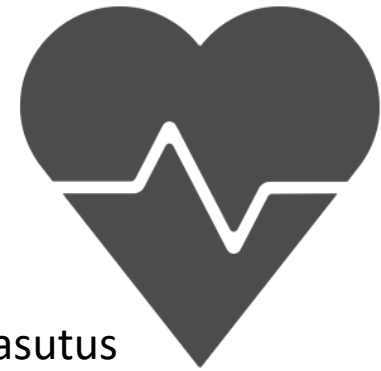

EUROPEAN REGION OF GASTRONOMY
SAIMAA AWARDED 2024

Kesällä Tertin kartanossa voi nautiskella esimerkiksi pitopöytälounaan puutarhamaisemissa. MTV

Hyvinvointi ja osallisuus

- Etelä-Savossa sairastetaan yleisesti ottaen enemmän kuin maassa keskimäärin. Sairastavuus ja harva asutus luovat erityisiä haasteita ja kustannuspaineita palvelujen järjestämisessä.
- Alueellista hyvinvointikertomusta laadittaessa Etelä-Savossa on havaittu lasten, nuorten ja aikuisten yksinäisyyden kokemusten ja ahdistuneisuuden lisääntyneen. Nuorten elämään tyytyväisyys on laskenut edelleen verrattuna aikaisempiin vuosiin. Muutoksia huolestuttavaan suuntaan on tapahtunut myös nuorten elintavoissa, mm. kouluruoan syömättä jättäminen ja liian vähäinen nukkuminen. Liikkumattomuuden haasteet näkyvät ylipainon yleisyydessä ja ylipainoisten osuus on lisääntynyt kaikilla ikäryhmillä.
- Työkykynsä heikentyneeksi kokevien aikuisten osuus oli lisääntynyt, mutta toisaalta aikaisempaa suurempi osa aikuisista arvioi jaksavansa työssä eläkeikään saakka. Ikäihmisten kokema toimintakyky on parantunut aikaisempaan verrattuna.
- Tyytyväisyys asuinalueen elinolosuhteisiin, ympäristön tilaan sekä ja turvallisuuden kokemus ovat pysyneet Etelä-Savossa pääosin hyvällä tasolla.
- Tulonjakoa mittaavalla Gini-kertoimella Etelä-Savon jakauma on tasaisempi (25,2) kuin koko maassa (29,1) keskimäärin. Pienituloisten osuus väestöstä on kuitenkin 16,2%.
- Osallisuustyöllä on maakunnassa vahvat perinteet ja sitä jatketaan mm. Yhes –järjestelyneuvottelukunnassa.

Vesiteknologian maisteriohjelma aloitti Mikkelisä: Tuma-talon päivitetyt laboratoriot houkuttelivat runsaasti opiskelijoita ympäri maailmaa

Yli 150 000 haluaa onnellisuuskurssille Suomeen

9.5.2023 07:21:22 EEST | [Business Finland](#)

Jaa [f](#) [in](#) [t](#) [p](#) [e](#) [w](#)

Visit Finlandin uusin *Find your inner Finn – Master in Happiness* -kampanja esittelee maailmalle Suomen matkailun vahvuuksia, luonnonläheistä elämäntapaa ja onnellisuustaitoja. Ensi kesäkuussa joukko kansainvälisiä matkailijoita sukeltaa suomalaisuuteen osallistumalla Järvi-Suomessa pidettävälle onnellisuuskurssille.

Sauna on yksi Suomen matkailun ainutlaatuisista myyntivalteista. Kuva: Visit Finland

Aluerakenne, liikenne ja yhteydet

- Etelä-Savo on harvaan mutta kauttaaltaan asuttu, vesistöjen rikkoma maakunta, joka rakentuu kolmen kaupunkikeskuksen ja maaseututaajamien varaan.
- Maakunnassa on 70 388 vakinaisesti asuttua asuntoa ja 46 518 vapaa-ajanasuntoa. Taajama-aste on Manner-Suomen alhaisin 72,2 % (koko maa 86,9 %).
- Maaseututaajamissa laskeva väestökehitys luo painetta rakenteiden ja palveluiden sopeuttamiseen ja uudelleen järjestelyyn, jota tulisi ohjata nykyistä hallitummin.
- Maakunnan ulkoinen saavutettavuus (kuten nopeat ratayhteydet) on tärkeimpiä kehittämiskohteitamme. Henkilöliikenteen matka-ajat Helsingistä ja Helsinkiin ovat lyhentyneet jopa puoli tuntia vuoden 2014 tilanteesta.
- Päätieverkko on pääosin kunnossa, mutta myös sillä on kehittämistarpeita. Maito-, raakapuu- ja bioenergiakuljetukset ovat Itä-Suomelle tyypillisiä ja lisääntyviä kuljetuksia, jotka käyttävät väyläverkkoa myös pääteiden ulkopuolella. Vähäliikenteisen tieverkon kunto ei ole raaka-ainehuollon tai matkailuelinkeinon näkökulmasta riittävällä tasolla.
- Puuntuonti Venäjältä tapahtui aiemmin rautateitse, nyt muuttuneessa tilanteessa näiden kuljetusten korvaaminen lisää liikennesuoritetta entisestään.
- Liikennesuorite asukasta kohden Etelä-Savossa on Lapin jälkeen korkein, noin 10 000 autokilometriä henkilöä kohden vuonna 2022. Liikkuminen maakunnassa perustuu vahvasti henkilöautoiluun.
- Kiinteän nopean laajakaistan (väh. 100 Mbit/s) saatavuus kattaa 59 % Etelä-Savon kotitalouksista.

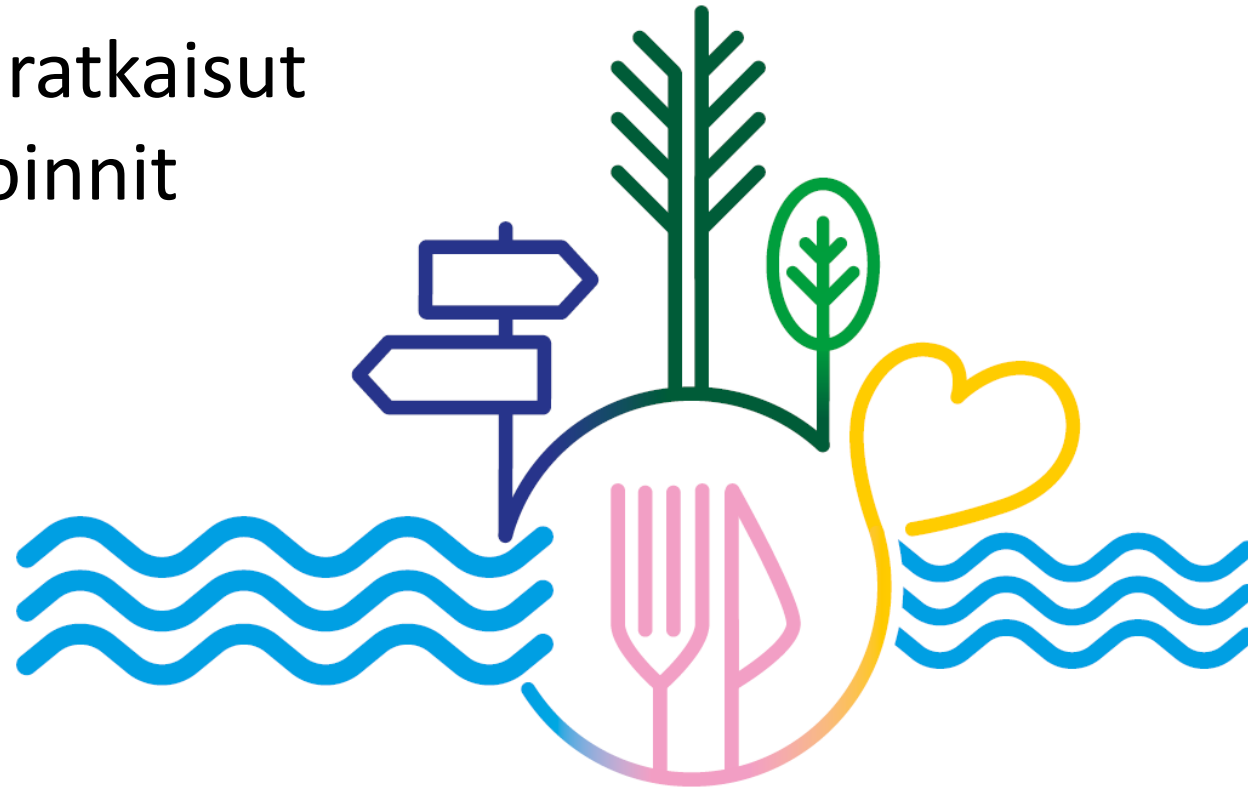
Osaaminen ja työllisyys

- Etelä-Savon väestön koulutustaso on matalampi kuin koko maassa keskimäärin. Korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden osuus on neljänneksi pienin kaikkien maakuntien joukossa.
- Aikuisopiskelijoiden osuus koulutuksessa korostuu. Maakunnan ammatillisissa oppilaitoksissa aikuisten osuus opiskelijoista on jopa yli 70 %.
- Ulkomaisten osaajien ja opiskelijoiden merkitys osaajapulaan vastaamisessa tulee jatkossa kasvamaan
- Työllisyysaste on Etelä-Savossa parantunut työikäisen väestön vähenemisen, ei työllisten määrän nousun takia. Miesten työllisyysaste oli Etelä-Savossa 64 % ja naisten 69 % vuonna 2022.
- Etelä-Savon työttömyysaste oli vuonna 2023 keskimäärin vähän koko maan keskiarvoa korkeampi.
- Metalliteollisuudessa hitsaajista ja koneistajista on ollut vuosikausia rekrytointivaikeuksia. Rakennusala vaivaa koko maakunnassa osaavien toimihenkilöiden pula, mikä realisoituu uudelleen taantumien hellittäessä. Betonituoteteollisuus on noussut uudeksi rekrytointivaikeusalaksi. Sosiaali- ja terveyspalveluissa määrällinen pula on suurta lähihoitajista ja sairaanhoitajista, erityisesti Pieksämäellä. Majoitus- ja ravitsemisalalta poistui koronapandemian aikana paljon työntekijöitä kouluttautumaan ja työhön muille aloille. Matkailualan kausityövoiman saanti kesäkausina on ollut erittäin hankalaa. Maa- ja puutarhatalouden sekä metsänhoitotöiden kausityövoiman saantiin on alan toimijoiden kesken haettu ja löydettykin ratkaisuja.

Tärkeimmät nostot ALKE-keskusteluihin liittyen:

- Kestävät energiaratkaisut ja vihreät investoinnit
- TKI
- Saavutettavuus
- Matkailu

ELINVOIMA, TYÖLLISYYS JA
YHTEISESTI TUOTETUT
PALVELUT

HIRVENSALMI

-elämää ja enemmän-

Etelä-Savon
maakuntaliitto

Kangasniemi
KAUNIS JA UUDISTUVA

JUVA

MÄNTYHARJU.

MIKKELI

Pertunmaa

RANTASALMI

ELOISA

Etelä-Savon
hyvinvointialue

Pieksämäki

Elämäsi asemapaikka

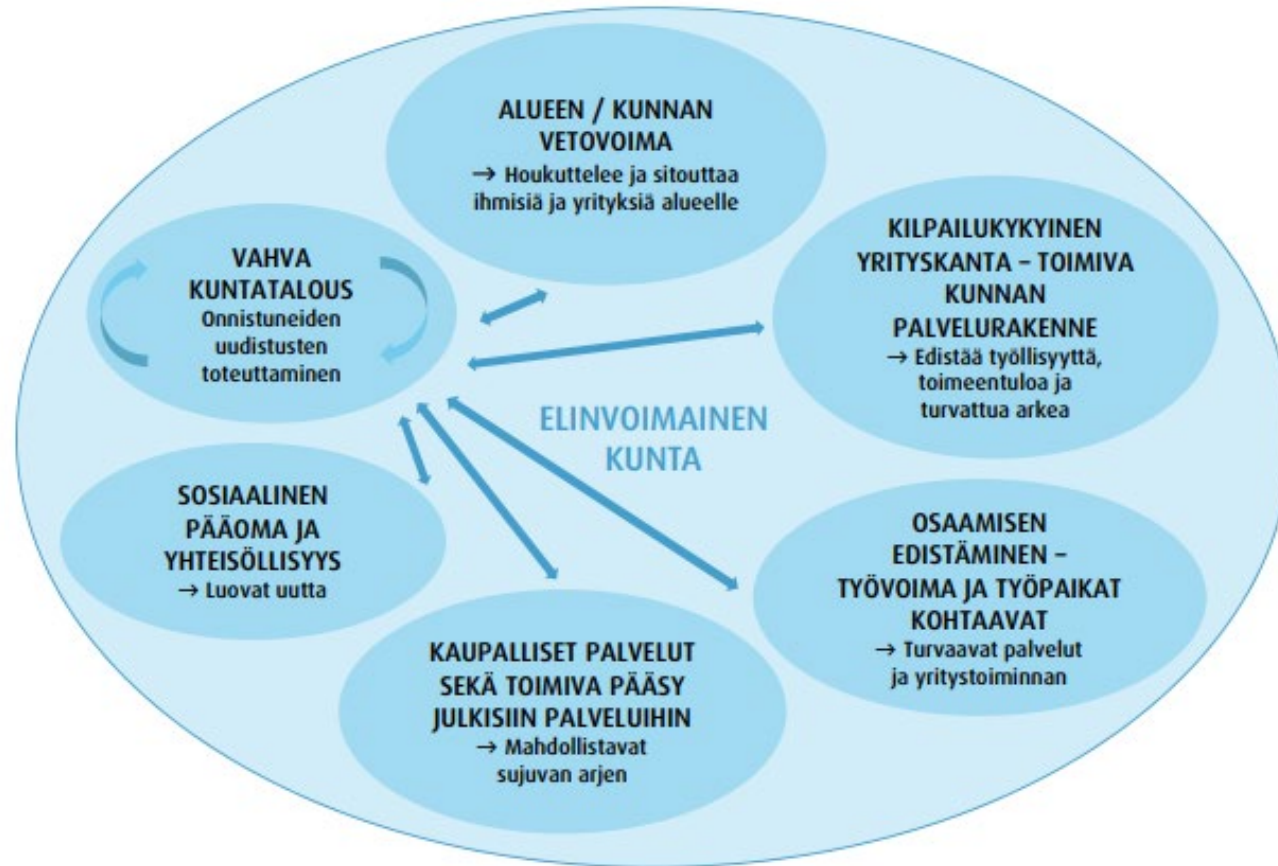
Puumala

Sulkava

Savonlinna

Mitä on alueellinen elinvoima?

Osaavan työvoiman saatavuus

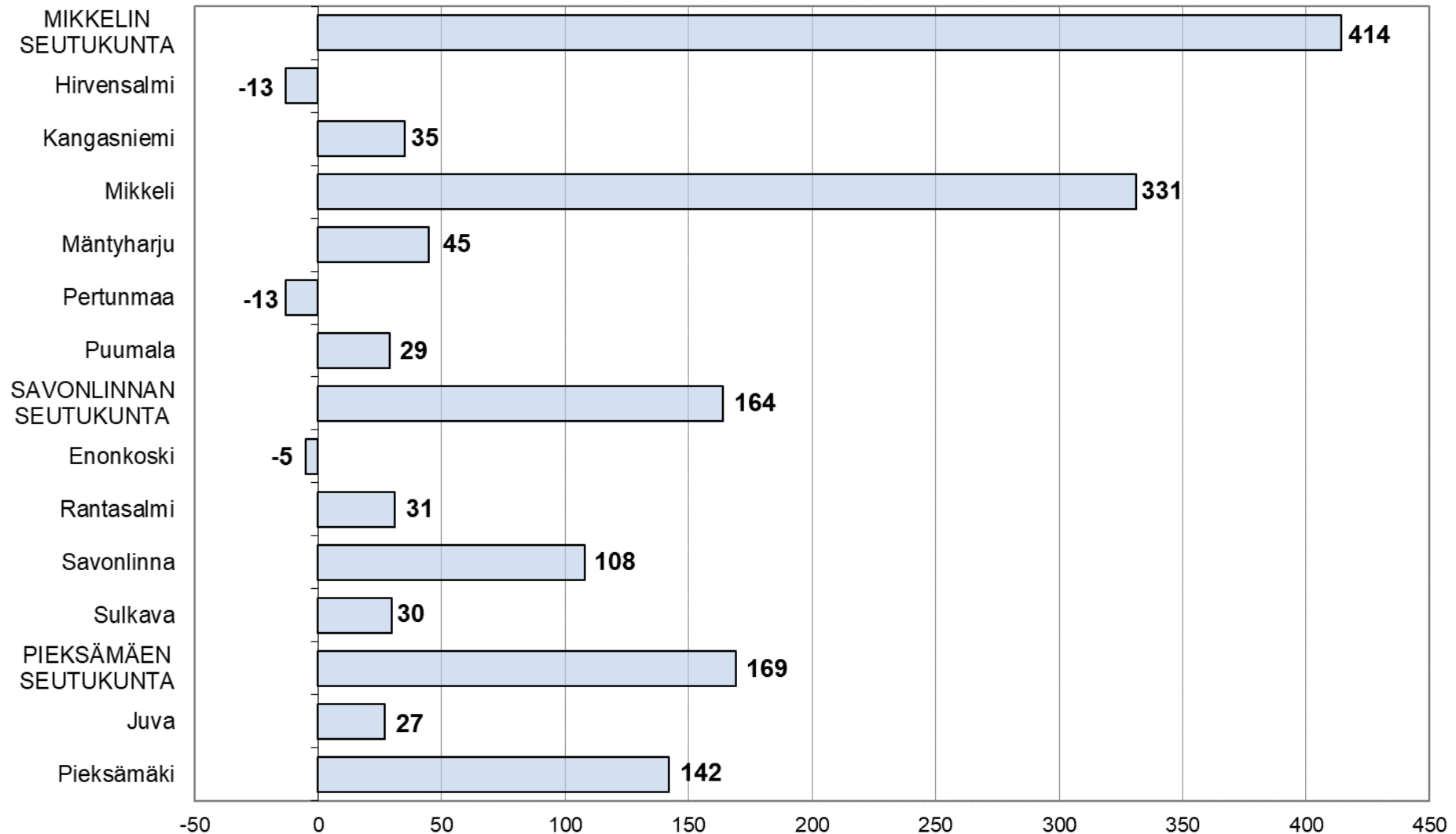
- Alueen elinvoima lähtee osaavasta työvoimasta, joka mahdollistaa yritysten investoinnit, yhteiskunnan toiminnot sekä veto- ja pitovoiman
- Investoinnit puolestaan luovat mahdollisuuksia alueen kehittämiseen
- Koko maan haasteena demografinen kehitys: Suomen väkiluku olisi laskeva ilman maahanmuuttoa
- Korostuu tulevaisuudessa entisestään - erityisesti pohjois- ja itä-Suomessa
- Kunnat ja alueet käyvät kilpailua osaavasta työvoimasta: pärjätäkseen Etelä-Savon tulee näyttäytyä yhtenä, houkuttelevana työssäkäyntialueena

Osaavan työvoiman saatavuus

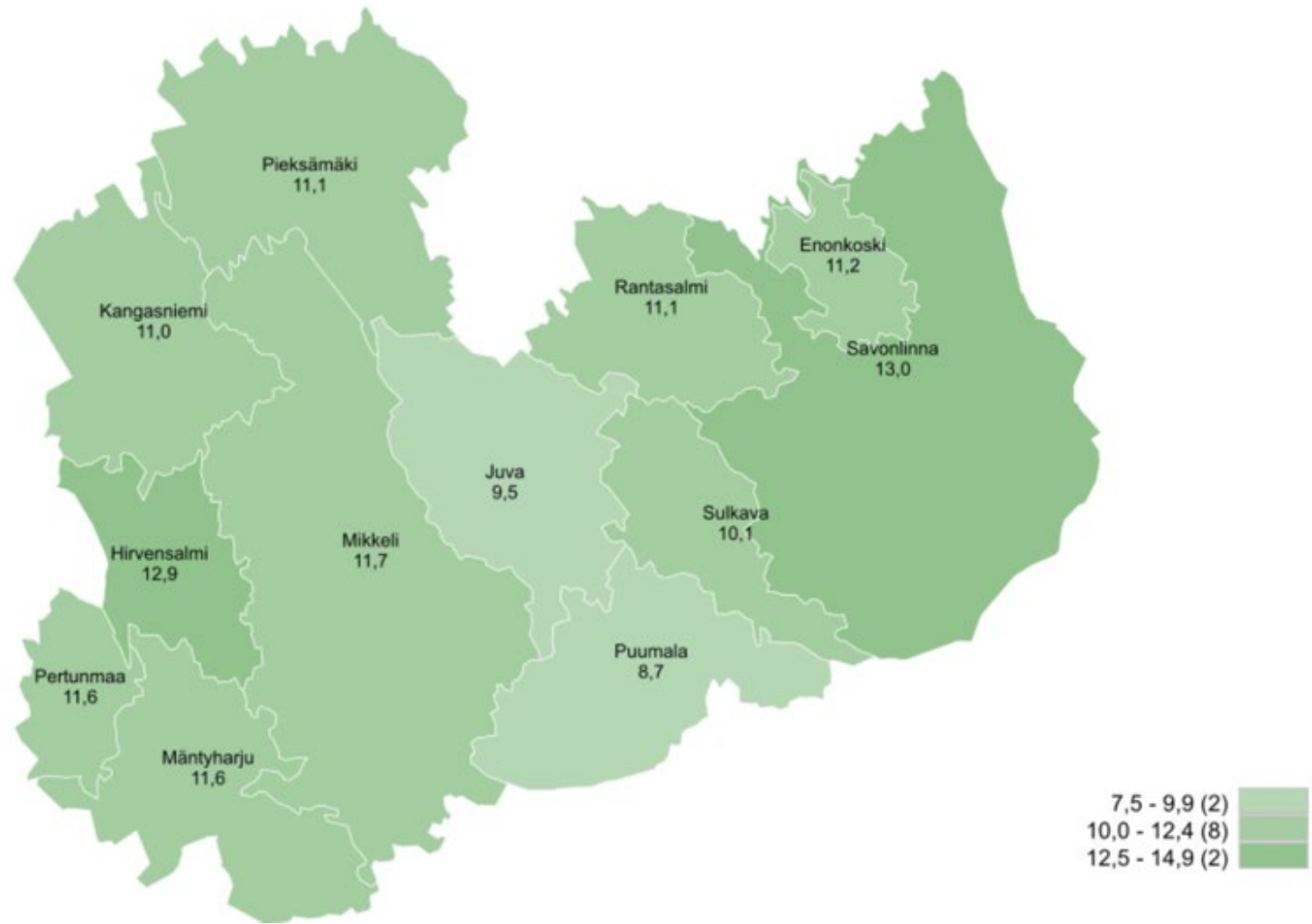

- Keskeisinä tekijöinä mm.
 - Osaavan työvoiman saatavuus ja kv. työvoiman integraation vahvistaminen
 - Opiskelupaikkojen haluttavuus ja erityisesti jo opintojen aikana alueelle sitouttaminen
 - Kohtaanto ja väestön vanheneminen; jotta yritykset voivat investoida ja säilyttää nykytarjonnan/tuotannon, tarvitaan Etelä-Savoon osaavaa työvoimaa ihmisten eläköityessä
- Yhteinen haaste koko alueelle, jonka tulee näkyä niin maakunnallisen kuin Eloisankin brändityössä, luoda alueellista lumovoimaa

Etelä-Savo yhteensä: +747

Työttömien osuus työvoimasta

Osaavan työvoiman saatavuus -kuntien rooli

- Kunnat toimivat monin eri tavoin osaavan työvoiman saatavuuden turvaamiseksi ja kehittämiseksi
- Yrityslähtöisesti ja alueellisia työvoimatarpeita ennakoiden
- Keskiössä erityisesti työpaikkojen markkinointi, brändityö ja alueen mahdollisuuksien esiin tuominen
- Edunvalvonta liittyen koulutukseen, infraan ja eri hankkeisiin; yhdessä maakuntaliittojen ja myös eloisan kanssa
- EU-rahoituksen suuntaaminen hankkeiden muodossa näihin haasteisiin

TE-uudistus uudistus lyhyesti

- TE-toimistojen palvelut siirtyvät kunnille 1.1.2025 alkaen
- Pyritään luomaan kohtaantoa tehokkaammaksi ja edesauttamaan työllistymistä
 - saumaton ja välitön yhteistyö niin kaupungin sisällä kuin ulkopuolella
 - yhden luukun palvelumalli yrityksille ja elinkeinoelämälle
 - Ohjaamme tarvittaessa eteenpäin
 - Käytännössä sama toimialue hoitaa työllisyyttä ja pyrkii auttamaan yrityksiä
 - Yhteistyö kuntien ja sairaanhoitopiirien kanssa korostuu entisestään
- On tärkeää että **Etelä-Savo erottuu vahvana ja mielenkiintoisena, mahdollisuuksia tarjoavana työssäkäyntialueena**
- Mahdollistaa uusia avauksia erityisesti ulkomaisen työvoiman saatavuudesta – ja alueelle jäämisestä
- Toimintamallien luominen yhdessä yritysten kanssa alueen erityispiireet huomioiden
- Myös yhteiskuntaorientaatio tulossa kunnille lakisääteisenä tehtävänä
- Etelä-Savon te-palveluita järjestetään vuodesta 2025 alkaen Savonlinnan, Mikkelin ja Keski-Savon työllisyysalueen voimin

Uudistuksen tavoitteet

- Alueen elinvoiman edistäminen ja kuntalaisten hyvinvoinnin tukeminen
- Työllisyysasteen nostaminen ja uudet työpaikat
- Osaavan työvoiman saatavuuden ja kohtaannon parantaminen
- Työelämävalmiuksien ja toimintakyvyn edistäminen
- Työllisyyspalvelujen ekosysteemin ja monialaisten työllisyyspalvelujen kehittäminen.
- Asiakaslähtöisen asiakasprosessin kehittäminen

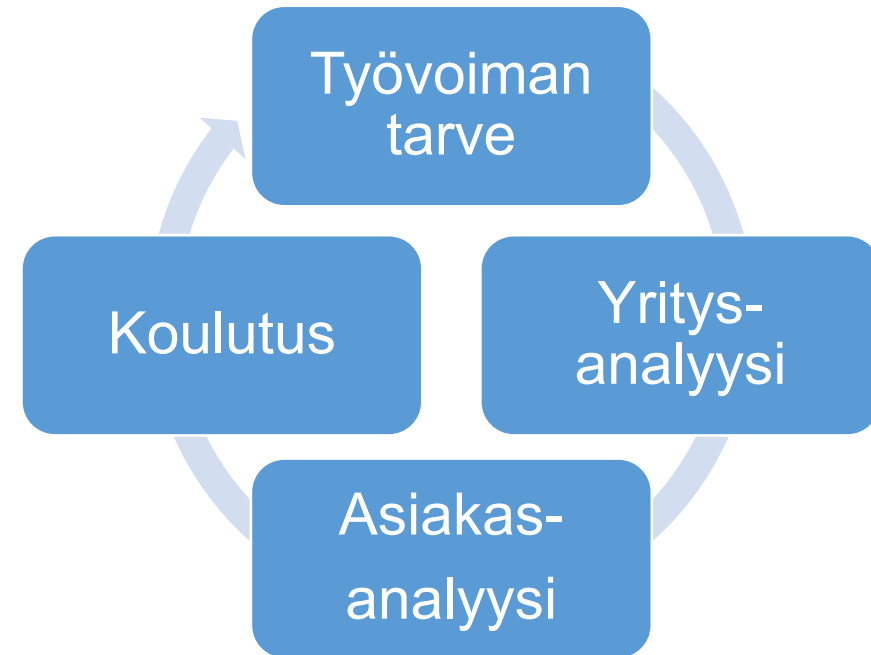
Yritysyhteistyö

- Uudistus mahdollistaa paikalliset kokeilut ja uuden luomisen yhdessä yritysten ja elinkeinoelämän kanssa
- Luodaan yhdessä tulevaisuuden työllistämismalleja, jotka sopivat alueellisesti elinvoimarakenteen tarpeisiin ja erityispiirteisiin

Esimerkkejä:

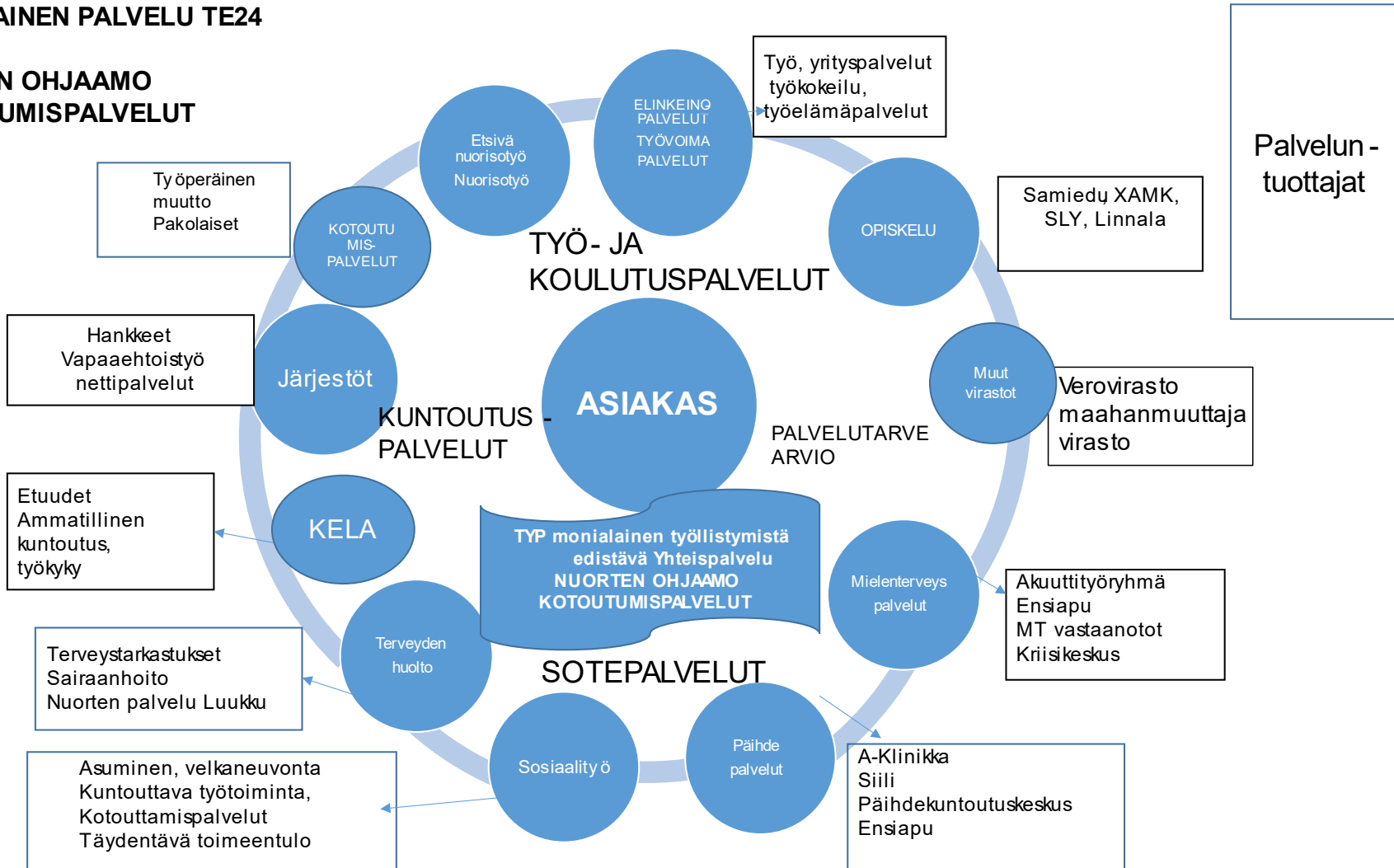
- Työllistämisseteli
- Työntekijäpooli nopeisiin tarpeisiin
- Työharjoittelu/työkokeilumalli: työllistetään esim. Kolmannelle sektorille, mutta voidaan vuokrata tarvittaessa yrityksille
- EU-hankkeet, esim. ESR
- Asiakasyhteistyöryhmät case-pohjalta (moniammatilliset)

Ekosysteemi ja monialaiset palvelut

MONIALAINEN PALVELU TE24
TYP
NUORTEN OHJAAMO
KOTOUTUMISPALVELUT

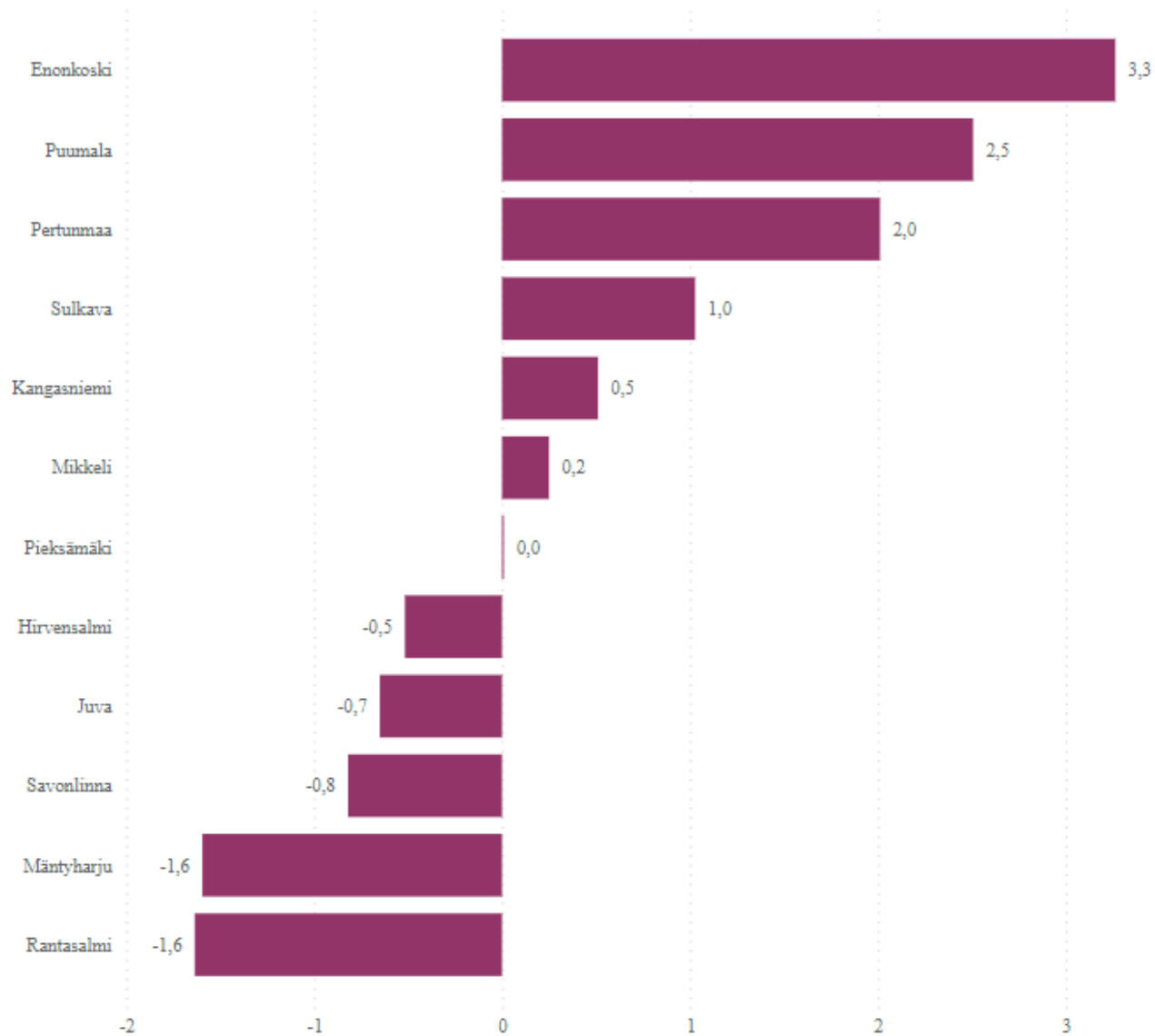

Elinvoimaindikaattori - Kuntaliitto

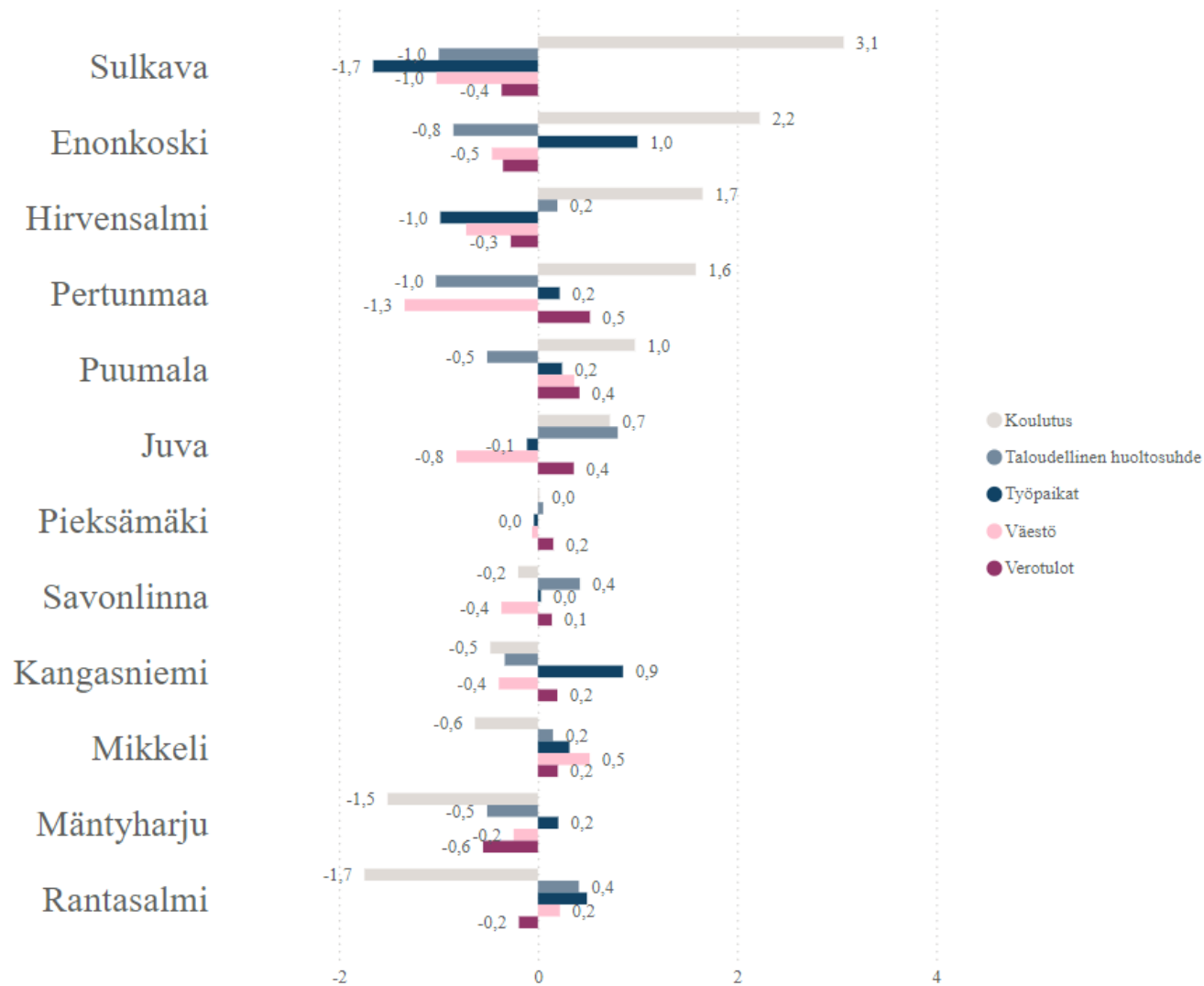

- Elinvoiman muutosta kuvataan indikaattorilla, jonka keskiarvo on =0. Jos indikaattori saa positiivia arvoja se on ko. kunnassa kehittynyt paremmin kuin koko maassa keskimäärin. Jos indikaattori saa negatiivia arvoja se on ko. kunnassa kehittynyt huonommin. Elinvoimaindikaattori kuvaa kunnan aseman suhteellista muutosta.
- Muuttujina: väestömuutos, työpaikkamuutos, verotulojen muutos, taloudellisen huoltosuhteen muutos ja koulutustason muutos.
 - Kaikilla yhtäläinen painoarvo
- Data perustuu uusimpiin saatavilla oleviin tilastoihin

Etelä-Savo 2022

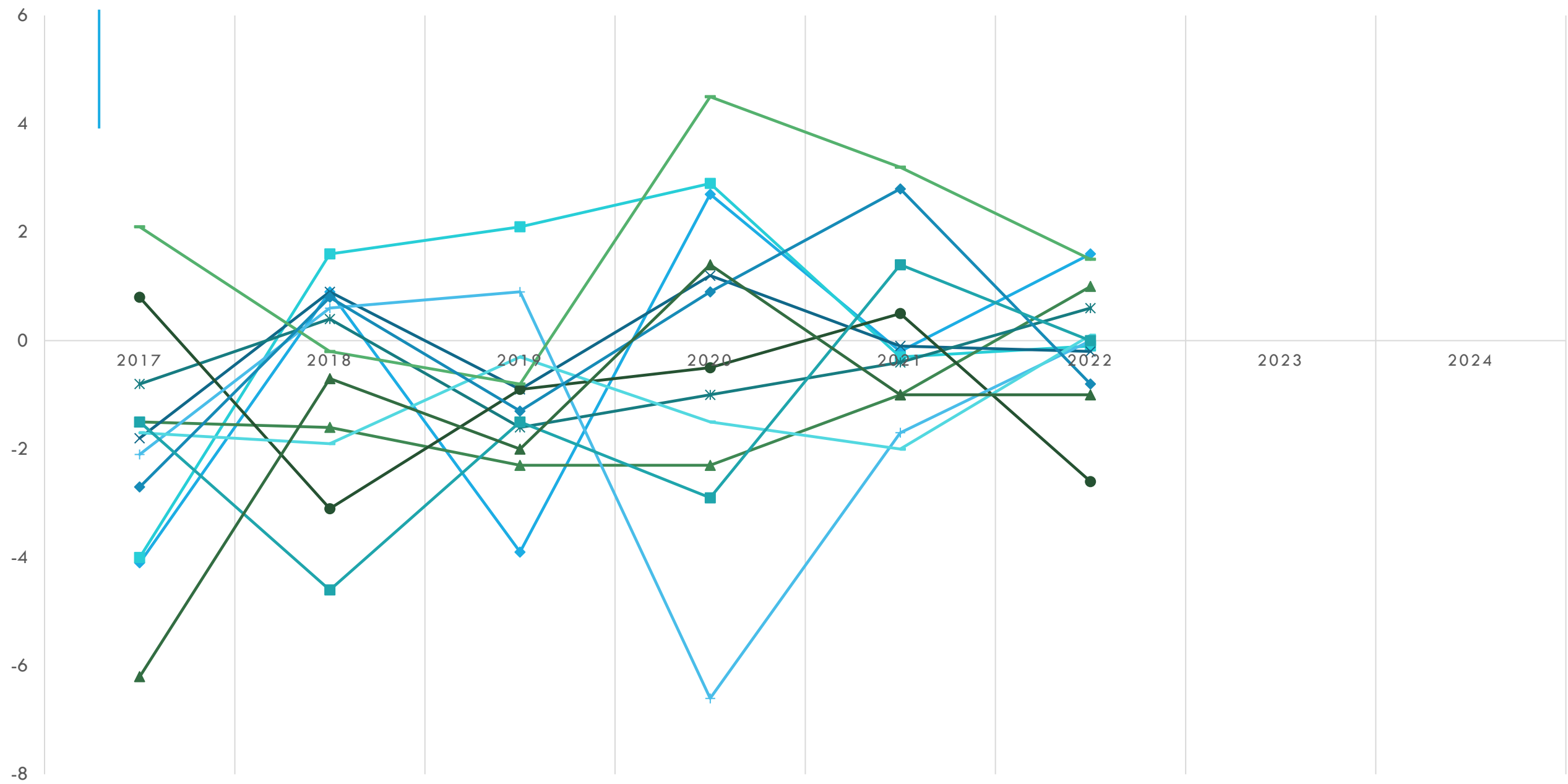
Yksittäinen kunta tai kuntavertailu

Etelä-Savon kuntavertailu 2022

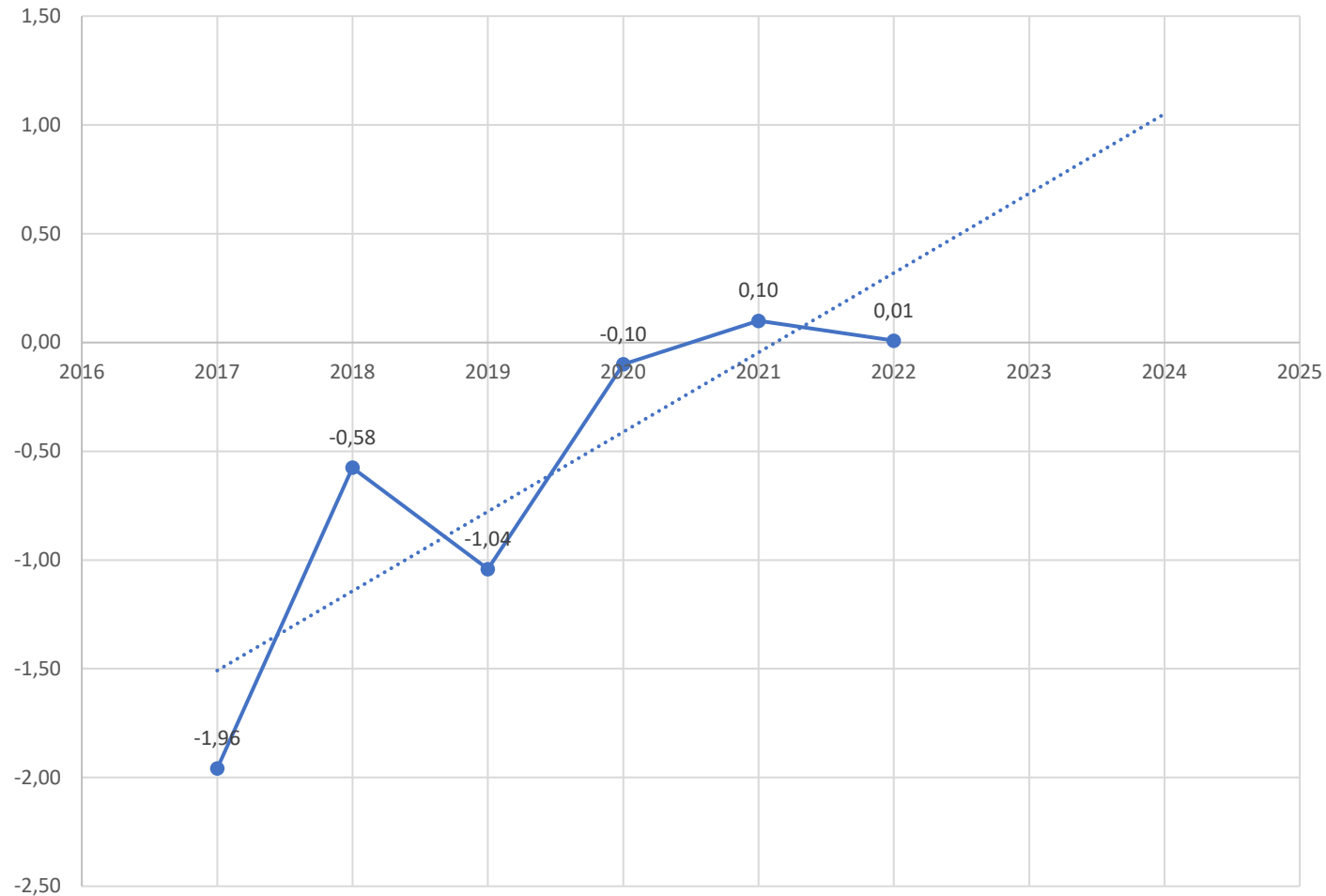
ELINVOIMAINDIKAATTORI ETELÄ-SAVON KUNNAT

◆ Enonkoski
 ■ Hirvensalmi
 ▲ Juva
 × Kangasniemi
 ✱ Mikkeli
 ● Mäntyharju
 + Pertunmaa
 — Pieksämäki
 — Puumala
 ◆ Rantasalmi
 ■ Savonlinna
 ▲ Sulkava

Etelä-Savon kuntien elinvoimaindikaattorien keskiarvo

Elinvoimaindikaattori ETELÄ-SAVO ka

Lähde: kuntaliitto

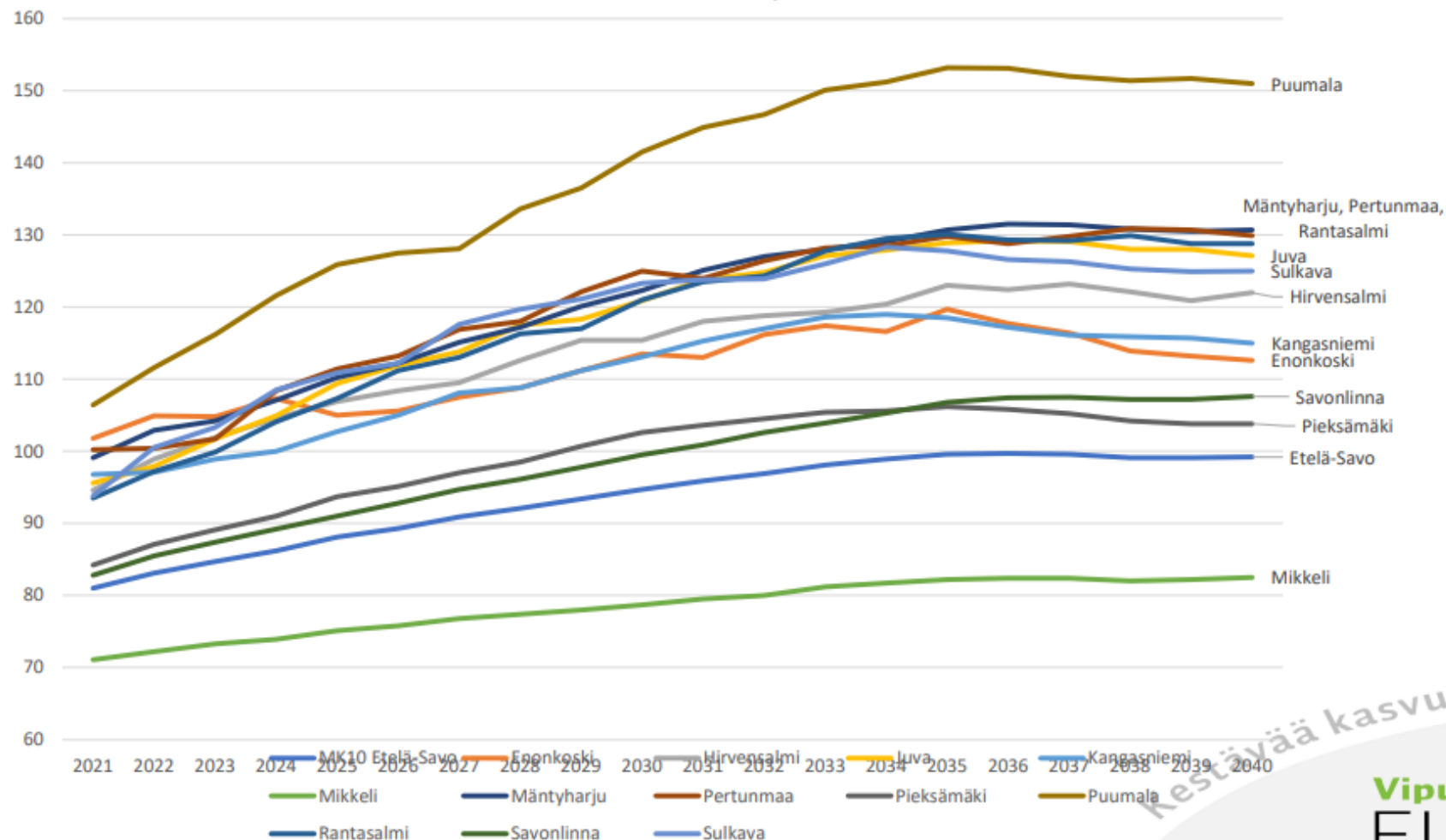
elinvoimaindikaattori

<https://app.powerbi.com/view?r=eyJrIjojNTVmMjNiODgtMTQxYy00NmU1ZDYxLTFhZGEtNDM4ZS05MDFjLVVhZm50GE1MWMxZiIsImMiOiJh9>

Huoltosuhte kunnittain Etelä-Savossa

Väestöllinen huoltosuhte Etelä-Savossa ja kunnissa 2021-2040

Lähde: Tilastokeskus / Väestöennuste

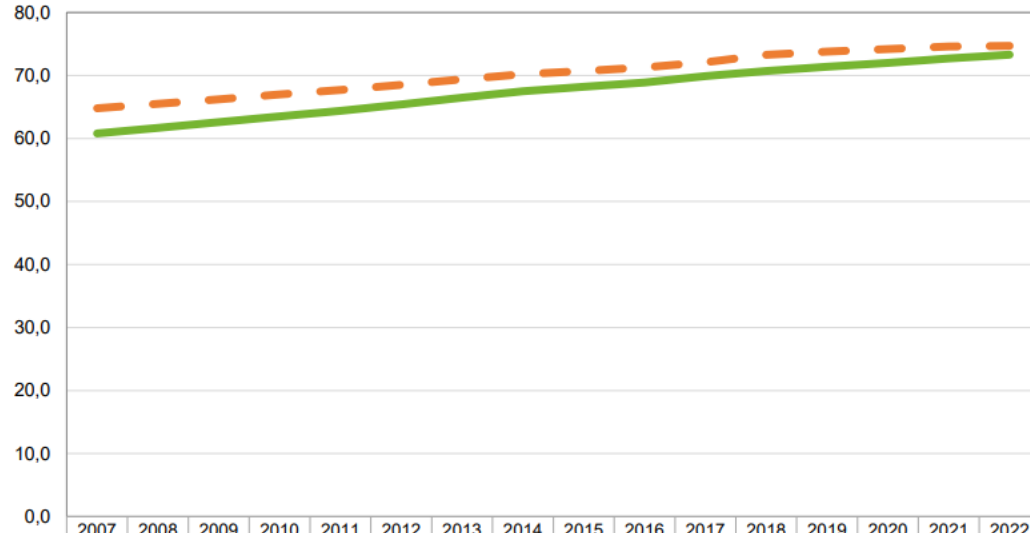

Kestävä kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014-2020

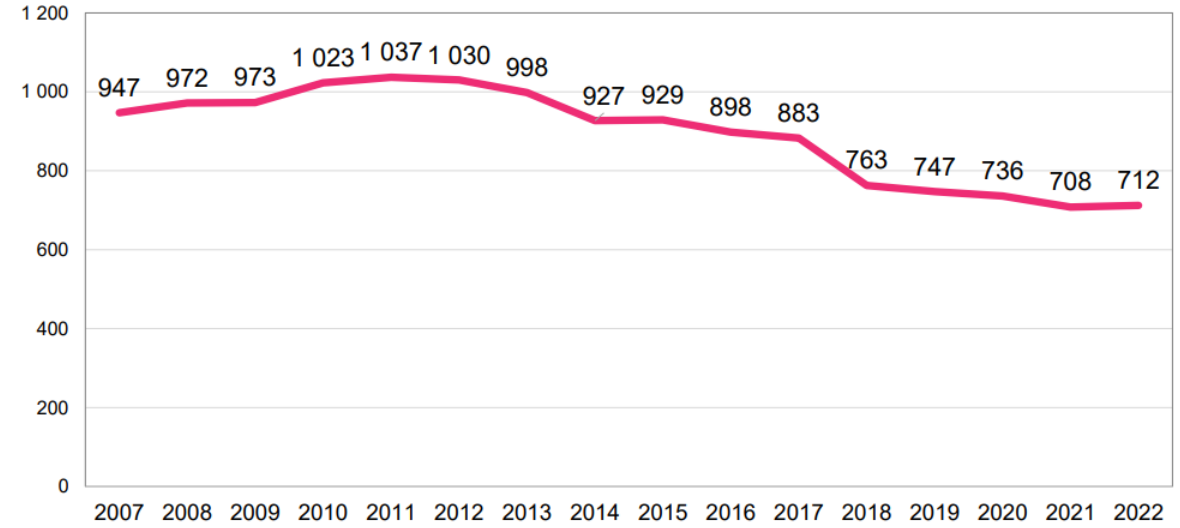
Tutkinnon suorittaneet yli 15 vuotiaat 2007 - 2022, %

— KOKO MAA	64,8	65,5	66,2	67,0	67,7	68,5	69,4	70,2	70,7	71,3	72,1	73,3	73,8	74,2	74,6	74,7
— Etelä-Savon maakunta	60,8	61,7	62,6	63,5	64,4	65,4	66,5	67,5	68,2	68,9	69,9	70,7	71,4	72,0	72,7	73,3

Lähde: ETELÄ-SAVON MAAKUNTALIITTO / Tilastokeskus, Statfin > Koulutus/Väestön koulutus rakenne

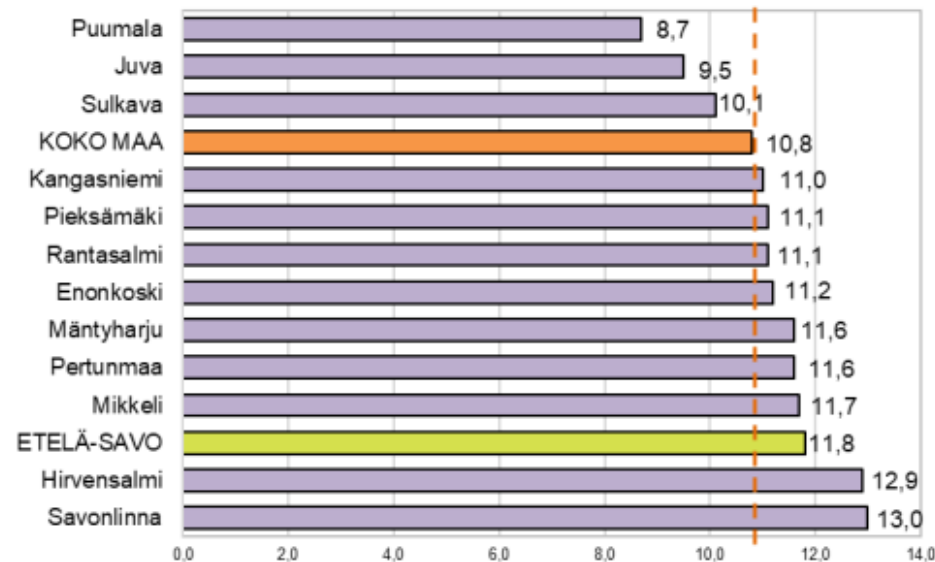
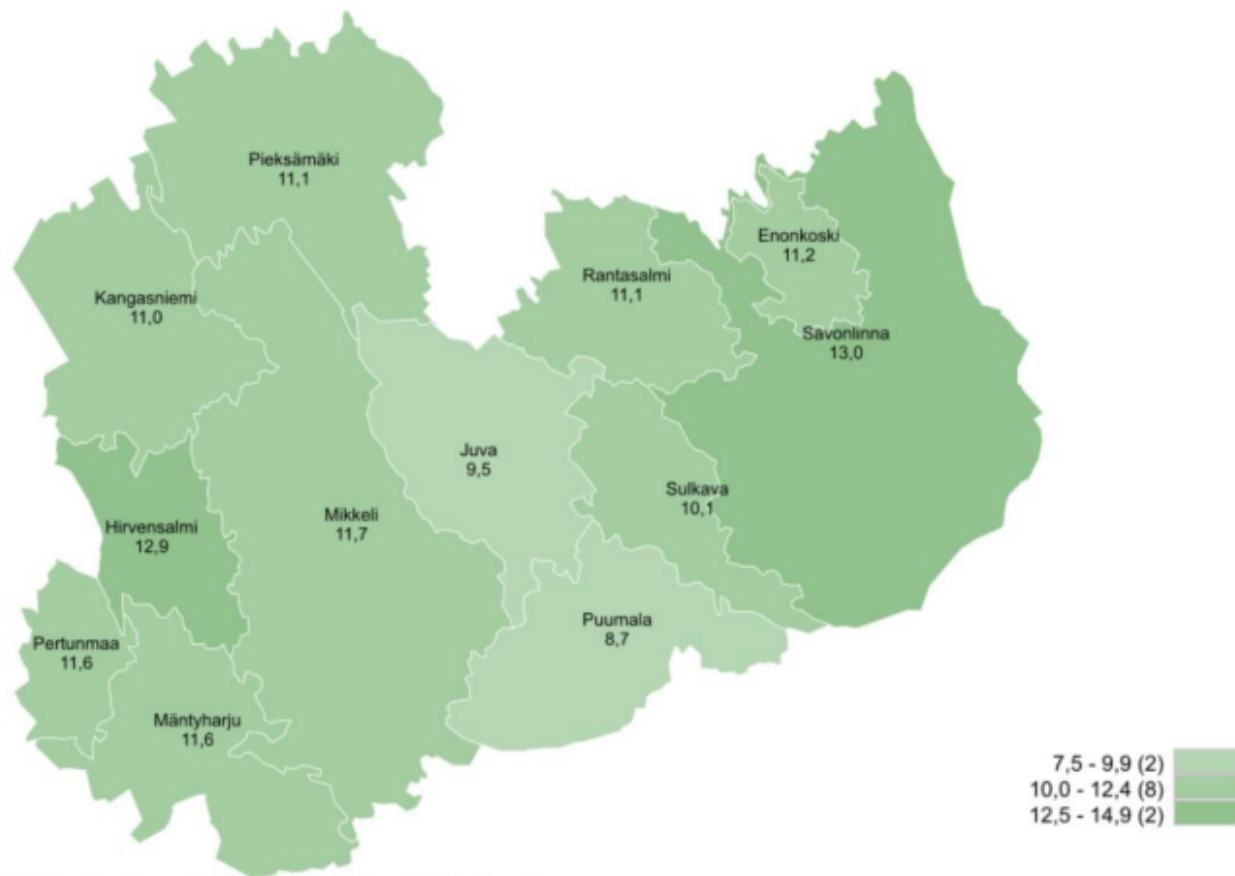
Peruskoulun jälkeistä tutkintoa vaille olevat 25-29-vuotiaat Etelä-Savossa 2007 - 2022, lukumäärä

Lähde: ETELÄ-SAVON MAAKUNTALIITTO / Tilastokeskus, Statfin > Koulutus/Väestön koulutus rakenne

Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta kunnittain Etelä-Savossa

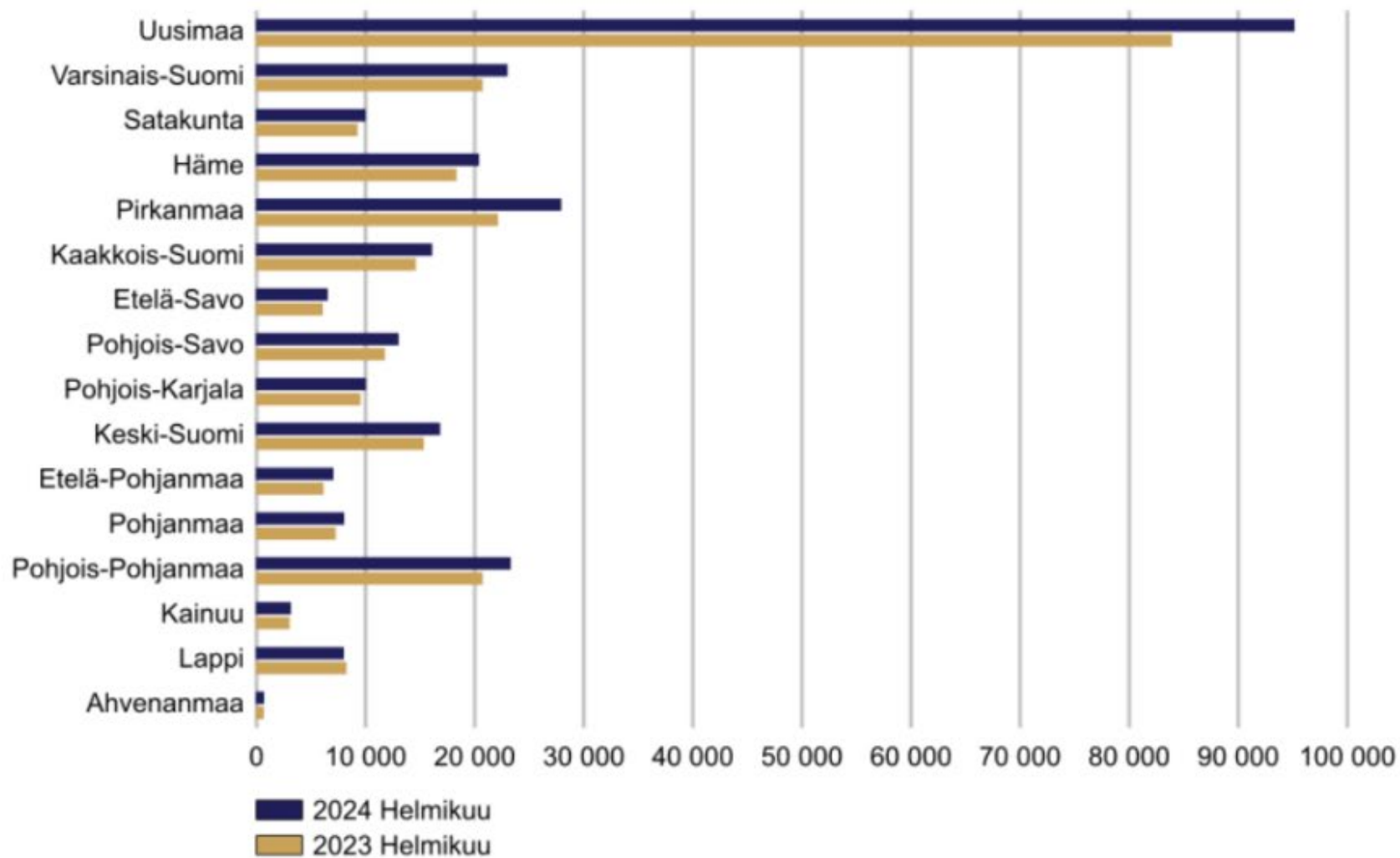
29.2.2024

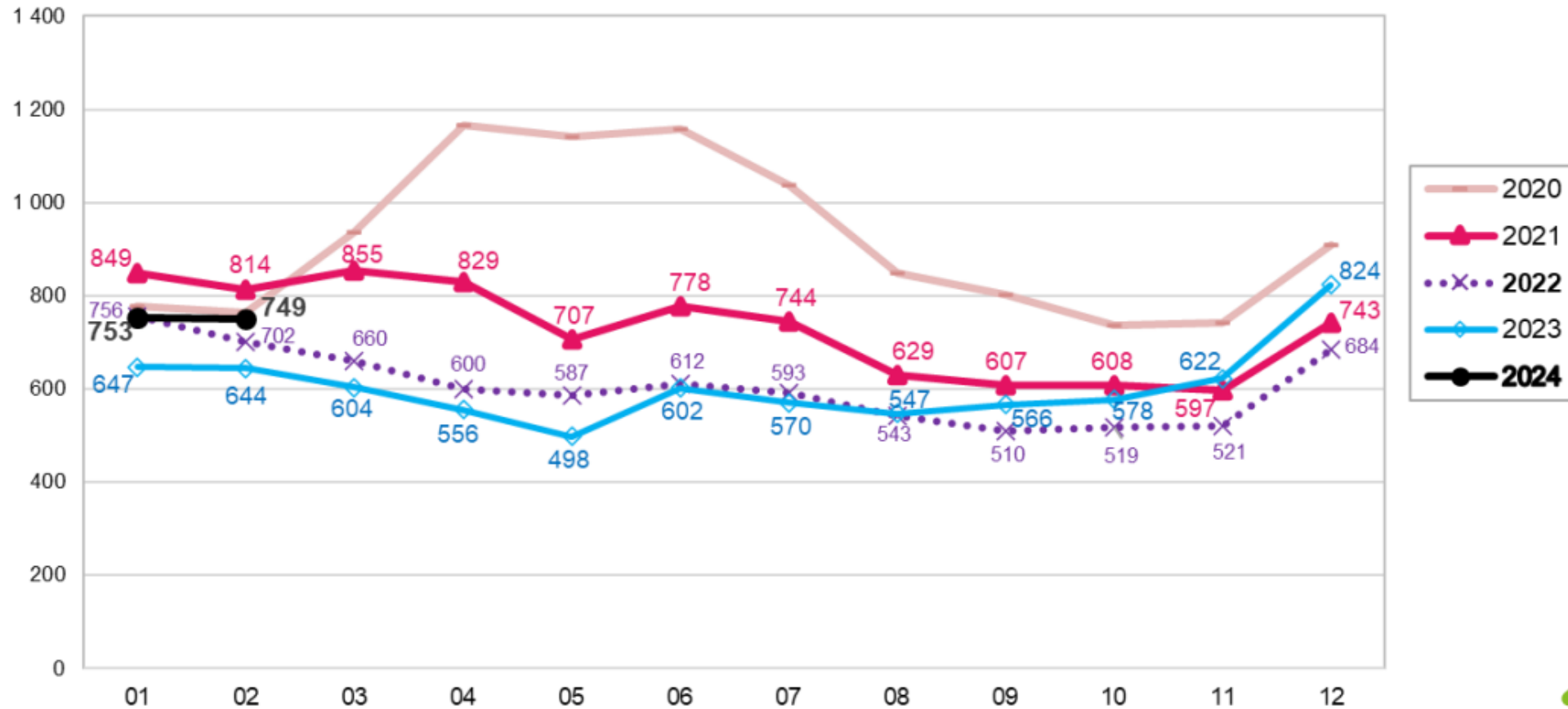
Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, Työnvälitystilasto, www.temtyollisyyskatsaus.fi

<https://www.esavo.fi/resources/public/Tietoa-Etela-Savosta/Tilastot/Ty%C3%B6llisyys/tyottomuus022024.pdf>

Työttömät työnhakijat ELY-keskuksittain helmikuussa 2023 ja 2024

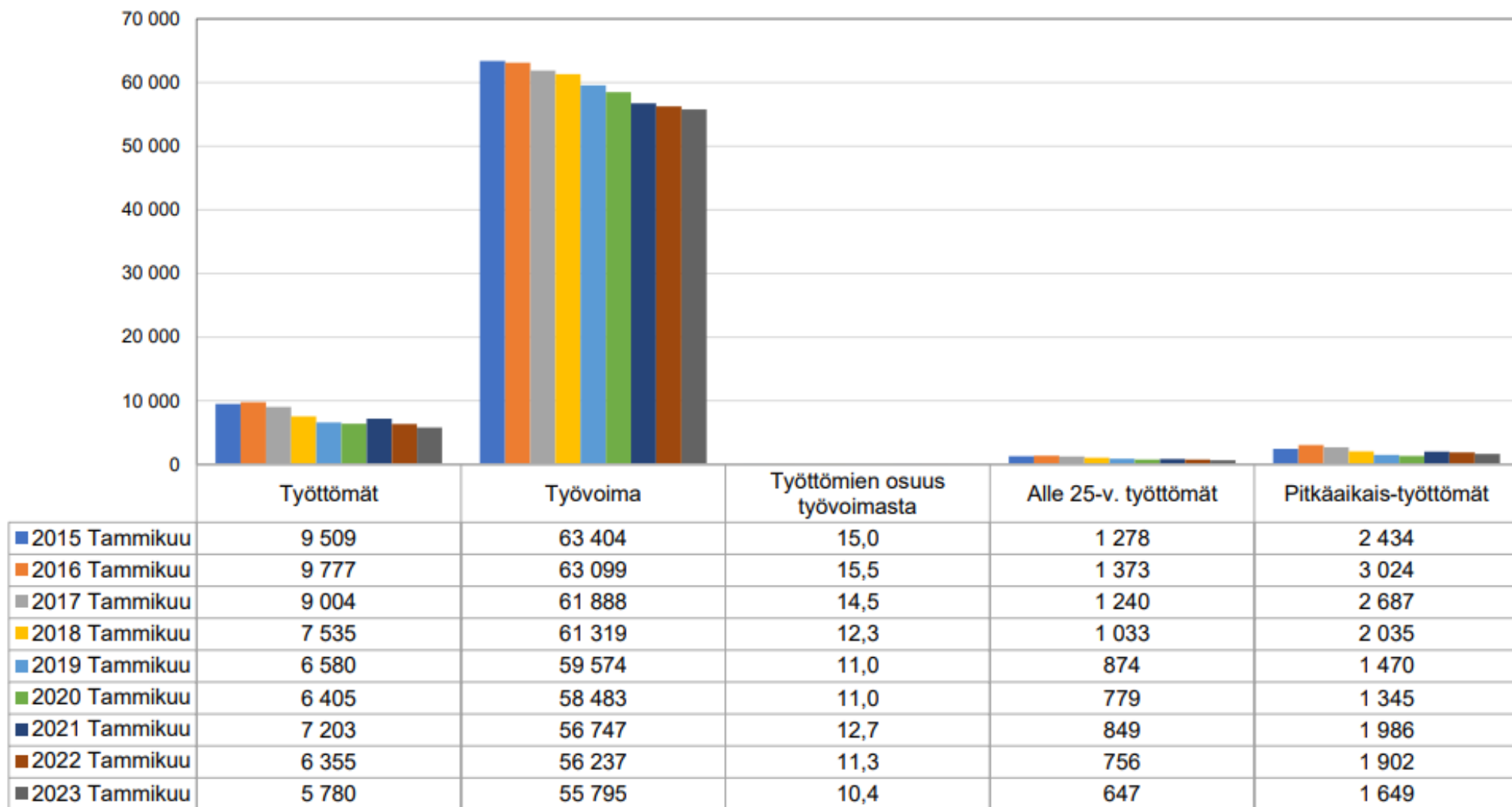

Alle 25-vuotiaat työttömät työnhakijat Etelä-Savossa kuukauden lopussa 2020 - 2024

Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, Työnvälitystilasto

TEM / Työttömyystietoja Etelä-Savossa 01/2015 - 01/2023

Lähde: ETELÄ-SAVON MAAKUNTALIITTO / Tilastokeskus, Statfin / Työ- ja elinkeinoministeriö, Työnvälitystilasto

<https://www.esavo.fi/resources/public//Tietoa-Etela-Savosta/Tilastot/Kuntatalous/etela-savo.pdf>

TURVALLISUUS JA VARAUTUMINEN

HIRVENSALMI
-elämää ja enemmän-

Kangasniemi
KAUNIS JA UUDISTUVA

MÄNTYHARJU.

**Etelä-Savon
maakuntaliitto**

JUVA

MIKKELI

Pertunmaa

RANTASALMI

Puumala

Sulkava

Savonlinna

VALMIUSSUUNNITELMAKUVA TÄHÄN

HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMINEN

HIRVENSALMI

-elämää ja enemmän-

Etelä-Savon
maakuntaliitto

JUVA

Kangasniemi
KAUNIS JA UUDISTUVA

MÄNTYHARJU.

MIKKELI

Pertunmaa

RANTASALMI

ELOISA

Etelä-Savon
hyvinvointialue

Pieksämäki

Elämäsi asemapaikka

Puumala

Sulkava

Savonlinna

ILON AIHEITA LAPSET JA NUORET

- Keskusteluyhteys vanhempien kanssa parantunut.
- Fyysisen väkivallan kokemuksia vähiten hyvinvointialueista.
- Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä 66 %- 85,2 %.
- Tervehampaisia 12-vuotiaita 64,1% (2012 58%).
- MPR rokotteen 1. ja 2. rokotuksen kattavuus n. 95%.
- Palvelujen saaminen (kuraattori, kouluterveydenhoitaja) helpompaa kuin muilla hyvinvointialueilla.
- Koulutuksen ulkopuolelle jääneitä 17-24 vuotiaita 9,4 %.
- Nuorisotyöttömyys ja syrjäytymisriskissä olevien nuorten osuus vähentynyt.

Huolen aiheita lapset ja nuoret

Ylipaino lisääntynyt
Ei syö koululounasta päivittäin
Terveystilan kokeminen keskimertaiseksi tai huonoksi aiempaa yleisempää
Yksinäisyyden ja ahdistuneisuuden kokemukset lisääntyneet
Nukkuminen arkisin alle 8 tuntia (36 % - 50%)
Tupakka- ja alkoholituotteisiin liittyvät kokeilut kääntyneet nousuun

Väestömäärä: **20727** 0-18 vuotiasta ja
9325 17-24 vuotiasta vuonna 2022

ILON AIHEITA AIKUISET

- Onnellisuus, koettu hyvinvointi 45 % - 49 %.
- Hyvä elämänlaatu työikäisillä 46,6 % ja yli 65 vuotiailla 56%.
- Yleisesti hyvä osallisuuden kokemus n. 90 %.
- Elintavat pääosin hyvät; niukasti kasviksia, hedelmiä ja marjoja syövien osuus 6,5 %.
- Toimintakyky parantunut ja terveytensä kannalta liian vähän liikkuvien osuus hieman vähentynyt.
- Ikävakioitu sairastavuusindeksi (112,4) parantunut pitkällä aikavälillä.

Huolen aiheita aikuiset

- Liiallinen alkoholin käyttö
- Päihteiden vuoksi menetetyt elinvuodet (PYLL)
- Ylipaino lisääntynyt
- Alentunut työkyky (25 % 20-64 vuotiaista)
- Tuki- ja liikuntaelinsairaudet (indeksi 125,5)

ASUMINEN, YMPÄRISTÖ JA TURVALLISUUS

- Arjen turvallisuus koetaan pääosin hyväksi n. 60 %- 68%.
- Hyvinvointialueiden vertailussa Etelä-Savossa paras asumisväljyys.
- Ympäristön ja vesistöjen hyvä ekologinen tilanne ja puhdas luontoympäristö.
- Kasvihuonekaasupäästöt asukasta kohti melko alhaiset.

Huolen aiheita turvallisuus

Hyvinvointialueista kolmanneksi eniten koti- ja vapaa-ajan tapaturmiin liittyneitä hoitajaksoja
Korkein alkoholikuolleisuus
Vammojen ja myrkytysten vuoksi hoidettuja neljänneksi eniten hyvinvointialueista

HYTE-KERROIN

Kuntien hyte-kerroin

Sote-uudistuksessa sosiaali- ja terveystalvet siirtyvät hyvinvointialueiden järjestettäväksi (1.1.2023 alkaen), mutta vastuu kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä säilyy kunnilla.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtiosuuden lisäosa eli HYTE-kerroin on kannustin, joka tarkoittaa, että kuntien rahoituksen valtiosuuden suuruus määräytyy osaksi niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan. Tällä halutaan varmistaa kuntien aktiivinen toiminta asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi myös sote-uudistuksen jälkeen.

Hyvinvointia ja terveyttä edistetään laajasti ihmisten arkiympäristössä:

- ✓ Koulutus
- ✓ Liikunta ja terveelliset elämäntavat
- ✓ Kulttuuri
- ✓ Kaavoitus
- ✓ Liikenne ym. infra

Hyvinvointialueen hyte-kerroin

Hyvinvointialueilla puolestaan on ensisijainen vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä siltä osin, kun tämä tehtävä kytkeytyy hyvinvointialueen muihin lakisääteisiin tehtäviin eli sosiaali- ja terveydenhuoltoon ja sen järjestämiseen

Hyvinvointialueiden sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien valtionrahoituksen perusteeksi otetaan käyttöön **hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin eli HYTE-kerroin**. Toimintaa ja tuloksia väestötasolla kuvaavat indikaattorit huomioidaan ensimmäisen kerran vuoden 2026 rahoituksen jaossa. (Laki hyvinvointialueiden rahoituksesta 617/2021)

Hyvinvointia ja terveyden edistäminen SoTePe, silloin kun peruspalveluna tuotettava hyte-työ ei riitä:

- ✓ kansansairauksien ehkäiseminen
- ✓ ikääntyvän väestön toimintakyvyn edistämiseen ja tapaturmien vähentämiseen
- ✓ syrjäytymisen ehkäisyyn
- ✓ sosiaalisen hyvinvoinnin ja työllistymisen edistämiseen

HYTE-KERROIN VALTION RAHOITUSOSUUDESTA

Kunnat

Hyten perushinta (v.2024 19,31€) x
asukasluku x kunnan hyte-kerroin/maan
hytekertoimella, v. 2024 68

Esim. Mikkeli

$$19,31€ \times 51\,980 \times 69/68 = 1,01M€$$

Hyvinvointialueet

v.23 -25 tasajako hyvinvointialueiden kesken
39€/asukas = 5,1M€

v. 2024 42€/asukas l. 5,4M€

v.26 alkaen hyte-kerroin vaikuttaa
valtionrahoitusosuuteen

Hyte perushinta 39,40€ x asukasluku x hyte-
kerroin/maan hytekertoimella

Min. 14,50€ - max 67,80€/as

Eloisassa 1,8M€-8,8M€ (130 000 as)

HYTE-KERTOIMEN LASKENTAPERUSTEET

<https://thl.fi/aiheet/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-johtaminen/hyvinvointijohtaminen/alueellinen-hyvinvointijohtaminen/hyte-kerroin-kannustin-hyvinvointialueille/prosessi-indikaattorit>

Kuntien HYTE-kerroin

Prosessi-indikaattorit

Kunnan toiminta väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi

Liikunta
(5)

Kuntajohto (5)

Peruskoulut (4)

Kulttuuri
(1)

Tulosindikaattorit

Kunnan väestön terveys ja hyvinvointi

Ylipaino

Koettu terveys

Koulu-
pudokkaat

Työkyvyttö-
myyseläke

Kaatumis-
hoitajaksot

Toimeen-
tulotuki

Hyvinvointialueiden HYTE-kerroin

Prosessi-indikaattorit

- 1) Lastenneuvolan terveys-tarkastukset
- 2) Kouluterveydenhuollon terveys-tarkastukset
- 3) Elintapaneuvonta tyypin 2 diabetesriskissä oleville
- 4) Koulukuraattoriresurssi
- 5) Koulupsykologiresurssi
- 6) MPR-rokotuskattavuus
- 7) Alkoholinkäytön mini-interventio
- 8) Työttömien terveystarkastukset

Tulosindikaattorit

- 1) Vammojen ja myrkytysten johdosta aiheutuvat hoitajaksot
- 2) Lonkkamurtumat yli 65-vuotiailla
- 3) NEET-nuoret
- 4) Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saavat
- 5) Mielenterveyshäiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat

KUNTIEN HYTE-KERROIN ETELÄ-SAVOSSA

Min. 6,70€ / as
 med. 17,00€ / as
 Max. 21,90€ / as

Kunta	Pisteet	€/ asukas	€ yhteensä	Posit TEA-viisari	Kehittämiskohteet
Enonkoski	54	15,40	20 500	Liikunta ja perusopetus	v. 2022 mittaus: Sähköinen hyte-kertomus ja –suunnitelma ja sen raportointi, osallistuustyön kehittäminen
Hirvensalmi	59	16,70	78 500	Perusopetus, hytetyön resurssointi ja avustukset	
Juva	60	17,10	98 000	Hyte-työn resurssointi ja seuranta, osallisuus, avustukset	
Kangasniemi	54	15,40	78 599	Hyte-työn resurssointi ja avustukset	v. 2022 mittaus: Sähköinen hyte-kertomus ja –suunnitelma ja sen raportointi, osallistuustyön kehittäminen
Mikkeli	69	19,70	1 013 600	Johdon sitoutuminen, seuranta, liikunta ja perusopetus	Resurssointi suhteessa kuntakokoon, avustukset, kouluruokailu
Mäntyharju	71	20,1	110 800	Johdon sitoutuminen ja seuranta, kulttuuri ja liikunta	Oppilashuollon toimet, kouluruokailun aktiivisuus (v.21)
Pertunmaa	49	14,00	22 200	Liikunnan edistäminen	Oppilashuolto (v.21)
Pieksämäki	70	19,80	335 800	Johdon sitoutuminen ja seuranta, liikunta ja kulttuuri	Käytäntöjen yhtenäistäminen perusopetuksessa (v.21)
Puumala	54	15,40	32 300	Johdon sitoutuminen ja seuranta, perusopetus	Sähköinen hyte-kertomus
Rantasalmi	60	17,10	56 100	Johdon sitoutuminen ja seuranta, kulttuuri	Liikunnan yhteisto
Savonlinna	60	17,20	546 700	Perusopetus, johdon sitoutuminen	Liikunta, kulttuuri
Sulkava	46	13,2	31 100	Kulttuuri ja lukiokoulutus	Sähköinen hyte-kertomus ja edistäminen

Jaettavana kunnille yhteensä 104 233 074€
 Etelä-Savoon 2 380 200€

2,2% ”kokonaispotista”
 Etelä-Savon väestöpohja n.3,5%

Hyte-kertoimen prosessi-indikaattorit

1 indikaattorin paino arvo 6,25%

Prosessi-indikaattorit, Etelä-Savon hyvinvointialue	Skaalattu 0-100 pistettä 2022	Skaalattu 0-100 pistettä 2023
Lastenneuvolan 4-vuotiaiden terveystarkastuksista poisjäävien tuen tarpeen selvittäminen	xx	0
Kouluterveydenhuollon 8.-luokkalaisten terveystarkastuksista poisjäävien tuen tarpeen selvittäminen	xx	16
Elintapaneuvonnan toteutuminen tyypin 2 diabetesriskissä oleville Käypä hoito -suosituksen mukaisesti	xx	xx
Työttömien toteutuneiden terveystarkastusten osuus	8	68
Alkoholinkäytön mini-intervention toteutuminen, kun juomiseen liittyy haitta tai haittariski	26	0
Lasten tuhkarokko-vihurirokko-sikotauti (MPR) -rokotuskattavuus	97	87
Koulukuraattorin työpanoksen määrä	48	48
Koulupsykologin työpanoksen määrä	80	56

Hyte-kertoimen tulosindikaattorit

Jaettavana v.2024 hyvinvointialueille

242 804 720 €

Eloisa ja muut hva:t 42€/as = 5,4M€

v.2026 alkaen

Eloisan lisärahoitus 1,9M€ - 8,8 M€

Huomioitava, että hyte-indikaattorien indeksit päivitetään 2 vuoden välein!

Seuraava kysely huhti-toukokuussa hva:lle

Tulosindikaattorit, Etelä-Savon hyvinvointialue	Skaalattu 0-100 pistettä 2022	Skaalattu 0-100 pistettä 2023
Lonkkamurtumat 65 vuotta täyttäneillä	61	68
Vammojen ja myrkytysten vuoksi sairaalassa hoidetut potilaat	22	76
Ei työssä, koulutuksessa eikä asevelvollisuutta suorittamassa olevat 18-24-vuotiaat	50	28
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25 - 64-vuotiaat	46	74
Mielenterveyden ja käyttäytymishäiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 18 - 34-vuotiaat	50	19

PAINOPISTEALUEET HYVINVOINTI, TERVEYS JA ARJEN TURVALLISUUS

Alkoholi-, päihde-, nikotiinituotteiden käyttö on lisääntynyt kaikissa ikäryhmissä

Terveelliset elämäntavat Ylipaino lisääntynyt, nukkuminen heikompaa

Työ- ja toimintakyky heikentynyt (fyysinen ja psyykinen)

Koti- ja vapaa-ajan tapaturmat, vammat ja myrkytysten määrä on alueella korkea